

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

בפני כבוד השופטת אילת גולן-תבורי

תובעים 1. פלוני
2. פלוני

ע"י ב"כ עו"ד בעז קראוס ו/או עו"ד עמית אלזם

נגד

נתבעת פלונית

ע"י עו"ד איליה וייסברג ו/או עו"ד קריסטינה מאירוב

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

מבוא

1. האם יש להצהיר כי המנוח זכאי למחצית הזכויות בדירת המגורים בה גר עם רעייתו השנייה שכן רכשו אותה ביחד, חרף רישום הזכויות בה על שמה, כטענת בניו? בשאלה זו עוסק פסק הדין.

בנוסף עתרו לחייבה בתשלום דמי שימוש עבור חלקו בדירה, ובהשבת כספים שמשכה מחשבונו בלילה בו נפטר ובמהלך ימי השבעה.

הנתבעת מנגד, טענה, כי הדירה שלה בלבד כפי רישומה, ויש לדחות התביעה לעניין זה, וממילא גם את העתירה לתשלום דמי שימוש.

בנוסף נוהלו בין הצדדים תביעות נוספות בעניין עזבונו של המנוח, בקשה לקיום צוואה והתנגדות לה, עד כי ניתן פסק דין בו נדחתה ההתנגדות והצוואה קויימה.

בשלב זה, ובהעדר הסכמה בין הצדדים, נקבעה תובענה זו לשמיעת הוכחות, ובסיומן הוגשו סיכומים. משכך נלקח לעיון וניתן בזאת פסק דין.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

טיעוני הצדדים

תמצית טיעוני התובעים

- 1
2
3
4 **בתביעה** טענו, לפסק דין הצהרתי כי המנוח היה זכאי להירשם כבעל מחצית הזכויות בדירת
5 המגורים אותה רכש יחד עם הנתבעת ושילם עבורה. בנוסף לחייבה בתשלום דמי שימוש
6 ראויים, והשבת כספים שלקחה לידה שלא כדיון, ולהורות על פירוק השיתוף בדירה או תשלום
7 מחצית שוויה. אביהם נפטר בשנת 2015, הנתבעת אשתו השנייה. הכירו בשנת 1993, ונישאו
8 כדמו"י בשנת 1999. בשנת 1997, כשהיו בני זוג ולפני הנישואים ערכו הסכם ממון, בפני עו"ד
9 נוטריון, בו הסכימו לקנות דירת מגורים, באופן שהמנוח יממן את חלקו ברכישה ממכירת
10 דירה בבעלותו, והנתבעת תיקח הלוואה לעולה חדשה. הסכימו, שאם יתגרשו או יפסיקו את
11 החיים המשותפים, בת הזוג תעביר לו מחצית משווי הדירה החדשה ולפחות מה שהשקיע,
12 בתוך 6 חודשים. כלומר הוסכם שזכאי לקבל מחצית משווי הדירה. הסכימו גם שכל הרכוש
13 שנרכש לפני תחילת החיים המשותפים יישאר בבעלות בן הזוג שרכש אותו, והרכוש שנרכש
14 בחיים המשותפים יהיה בבעלות משותפת ויחולק בשווה.
15
16 בשנת 1997 בני הזוג רכשו את הדירה, וגרו בה בשיתוף עד לפטירת המנוח. המנוח מימן את
17 חלקו ברכישת הדירה, ע"י מכירת דירת מגורים קודמת שהייתה בבעלותו. תמורתה הועברה
18 במלואה לרכישת הדירה המשותפת. הזכויות בדירה לא נרשמו גם על שמו מאחר והנתבעת
19 ואימה היו זכאיות בהלוואה בתנאים מועדפים כעולות חדשות ולכן הדירה נרשמה על שמו.
20 לנתבעת לא היו כספים לרכישת הדירה ולא הייתה יכולה לרכוש אותה אלמלא הכספים
21 שהביא המנוח ממקורותיו. היה ברור ומוסכם לפי הסכם הממון שזכאי למחצית הדירה,
22 ושהרכוש שנרכש בחיים המשותפים בבעלות משותפת. המנוח והנתבעת היו בעלים משותפים
23 בחלקים שווים בדירה, גרו ביחד עד פטירתו, קרוב ל-20 שנה, שילמו יחד את הוצאות אחזקת
24 הדירה והחזר המשכנתא. מעולם לא ויתר על זכויותיו בדירה, ראה עצמו כבעל מחצית
25 הזכויות בה וכך התבטא בפני סביבתו. עו"ד נוטריון שערכה את הסכם הממון עבור בני הזוג,
26 טיפלה בהם לאורך שנים וערכה עבורם מסמכים משפטיים שונים (הסכם הממון משנת 1997,
27 צוואה מ-1997, צוואה אחרונה מ-2008), ייצגה ברכישת הדירה, ובקבלת המשכנתא בהטבות
28 לעולה חדשה. עוה"ד היא קרובת משפחה של הנתבעת. הבהירה לבני הזוג, שהמנוח בעל
29 מחצית הזכויות בדירה, למרות שנרשמו באופן פורמלי ע"ש הנתבעת, וכך השיבה להם במכתב
30 מפורט על העסקה, ששניהם בעלים משותפים בשווי הזכויות בדירה. יש להורות שהמנוח
31 זכאי להירשם כבעל מחצית הזכויות בדירה, ולכן למחצית שווי הדירה. להורות על פירוק
32 השיתוף בה ולמנות ב"כ התובעים ככו"נ.
33

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

4. מאז נפטר המנוח, הנתבעת עושה שימוש ייחודי בדירה. לכן יש לחייבה בדמי שימוש ראויים ממועד זה. מעריכים שווי שימוש חודשי ב-6,000 ₪ לחודש, יש למנות מומחה לשום את דמי השימוש, ולחייבה במחצית השווי מפטירת המנוח, עם הפרשי הצמדה וריבית עד לתשלום. בנוסף, יש לחייבה להשיב כספים שלקחה לא כדין מעיזבון המנוח. משכה מכספומט כסף מזומן מחשבון המנוח, בלילה בו נפטר, ובמהלך ימי השבעה, 27,500 ₪. החשבון לא היה משותף, לא הייתה לה זכות למשוך הכסף, עליה להשיבו בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום הוצאת הכספים עד לתשלום. לא זכאית לעיזבונו, הגישו בקשה לקיים צוואתו האחרונה שנערכה בשנת 2008 בפני רשות, נוטריון, הנתבעת הגישה התנגדות. יש לחייבה בתשלום הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד.
5. **בסיכומים** טענו, שהוכיחו תביעתם. יש לתת פסק דין המצהיר שהמנוח בעל מחצית הזכויות בדירת המגורים. רכשו אותה יחד מקבלן, גרו בה יחד, ריהטו אותה ביחד, שניהם נהגו בה מנהג בעלים כל השנים. הנתבעת העידה על משק הבית המשותף. הדירה נרכשה במהלך החיים המשותפים בשנת 1997, ואין ברישום הפרמלי ע"ש הנתבעת ואימה ז"ל בשל הטבות המשכנתא שהיו זכאיות להן כדי לשנות מכך. הוכח שמימן מכספיו וממקורותיו יותר ממחצית שווי רכישת הדירה. על בני הזוג חל חוק יחסי ממון, חיו ביחד משנת 1993, נישאו בשנת 1999, ערכו הסכם ממון על הרכוש המשותף. דירת המגורים נכס משפחתי מובהק, די בהוכחה מועטה לשיתוף בה, ובדבר מה נוסף. השקעה כספית רצינית מעידה על כוונת שיתוף. כך גם מעיד הסכם הממון בין המנוח לנתבעת שמהווה כשלעצמו דבר מה נוסף. עוה"ד הנוטריונית, שערכה את הסכם הממון העידה על כוונתם הברורה של בני הזוג לשיתוף בדירה, ועולה גם מעדות הנתבעת. הוכיחו שהמנוח מימן יותר ממחצית רכישת הדירה, ממקורותיו שלו. רכש מכספיו מיטלטלין לדירה, נשא בהוצאות משק הבית המשותף, ושילם הוצאות מחייה שוטפות. גרסת הנתבעת נסתרה במסמכים שצורפו. הוכח שדבריה אינם אמת והצהירה כזב. כשעומתה עם המסמכים הודתה שהמנוח שילם. גם עדותה על הקשר בין המנוח לילדיו, הוכחה כשקרית. כל אלה מהווים יותר מ'דבר מה נוסף' להוכחת שיתוף בדירת המגורים. כך עלה גם מעדויות התובעים ועדיהם, מאידך עדי הנתבעת העידו על מה ששמעו מהנתבעת. נמנעה מלזמן להוכחת גרסתה, את שני ילדיה ואחותה. העידה על נישואים טובים, די בנישואים סבירים להוכיח כוונת שיתוף. לכן, אף שרישום הזכויות בדירה ע"ש הנתבעת ואימה, בפועל בעלי הזכויות בחלקים שווים בדירה היו המנוח והנתבעת. רכשו הדירה בכסף שהביא ושילם המנוח, ועם משכנתא שלקחה הנתבעת. כך ערכו את הסכם הממון ביניהם, ולכך התכוונו ונהגו לאורך חייהם. בהתאם הותיר צוואה אחריו, וידע שמחצית דירתו ליורשיו.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 29634-10-18 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 לאחר שהוכרזו כיורשי המנוח לפי צו קיום צוואה, יש לחייבה בתשלום מחצית דמי שימוש
2 ראויים בגין השימוש הבלעדי שלה בדירה מפטירת המנוח, לפי חו"ד דעת המומחה שמונה,
3 בסך 180,540 ₪, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית עד התשלום, השלימו את האגרה. בנוסף, יש
4 לחייבה בהשבת כספי העיזבון שלקחה לאחר פטירת המנוח.
5
- 6 **בסיכומי התשובה** כתבו, שהוכח כי הטעם היחיד לרישום ע"ש הנתבעת, היה הטבות
7 המשכנתא. המנוח שילם יותר ממחצית שווי רכישת הדירה, הוצאות מחייה שוטפות ואחזקת
8 משק הבית. טענתה, שהדירה נרכשה ונרשמה מחצית ע"ש אימה ז"ל, לא מועילה לה כשהוכח
9 שהרישום הפורמלי בוצע רק בשל הטבות עולה חדשה, וממילא לאימה לא היו אמצעים
10 כספיים לרכישה. שקרית טענתה שהדירה נרכשה על ידה וע"י אימה, כשהוכח שהמנוח שילם
11 יותר ממחצית והיתר הלוואה. יש לדחות פרשנותה להסכם הממון, שנותרת בס' 8 להסכם
12 בו הסכימו שכל הרכוש שנרכש או יירכש בחיים המשותפים יהיה בבעלות משותפת, ובעדות
13 הנוטריונית. איזה הגיון כלכלי יש שהמנוח ישלם יותר ממחצית תמורת הדירה, ולא יקבל
14 דבר. לא יכולה להפנות לצוואה מ-1997 שסירבה לחשוף, לאחר שקויימה צוואה מאוחרת,
15 והטענה מהווה הרחבת חזית. טענתה למועד ממנו עליה לשלם דמי שימוש מנותקת מס' 6
16 להסכם, זה פרק זמן להסדרת התשלום, ולא פטור ממנו. לא השתהו בתביעה, היא שגרמה
17 להליכים מיותרים עד שנדחתה התנגדותה לצוואה בחודש 3/2020.
18
- 19 **תמצית טיעוני הנתבעת**
- 20 **בכתב ההגנה** טענה, שיש לדחות את התביעה. הנתבעת והמנוח ניהלו משק בית משותף
21 מחודש 4/1993 ועד פטירתו בחודש 9/2015. תחילה כידועים בציבור, ובשנת 1999 נישאו
22 כדמו"י. בשנת 1997 חתמו על הסכם ממון ביניהם בפני עו"ד ונוטריון, לפני הנישואין, ובו
23 הסדירו את התנהלותם הכספית וחלוקת הרכוש המשותף. למנוח יש זכות לקבל מחצית
24 הדירה, רק בעת גירושין או הפסקת החיים המשותפים. מאחר וחיו יחד עד פטירתו, היורשים
25 לא זכאים לתבוע זכויות בשמו. הדירה נרכשה ע"י הנתבעת ואימה ז"ל, כשהמנוח לקח חלק
26 פעיל ברכישתה לרבות במו"מ ובחתימה על הסכם הרכישה. היה ברור לו שהוא לא הבעלים.
27 הדירה נרכשה בעזרת כספי הנתבעת ואימה ז"ל והלוואת משכנתא, והמנוח הביא סכום
28 לרכישה בהתאם להתחייבות לפי הסכם הממון, את כספי מכירת דירתו. לחלופין, מתעלמים
29 מכך שהדירה נרכשה ע"ש הנתבעת ואימה, ולאחר פטירת האם הועברו זכויותיה בצו קיום
30 צוואה ע"ש הנתבעת. גם אם התביעה תתקבל, לא יכולים לטעון כנגד החלק הזה. לתובעים
31 אין ראייה להוכחת התביעה. המנוח לא נרשם כבעלים של הדירה, התכוון שהדירה מנישואיו
32 הראשונים תעבור לנתבעת, כספי הדירה שימשו לבסוף לרכישת הדירה הנוכחית.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 המנוח כתב בהסכם שיקבל את חלקו רק במקרה של פירוד, ולא במקרה של פטירה. עמדת
2 עוה"ד הנוטריונית שקרית, פגעה בחיסיון עו"ד לקוח, גנבה כסף מלקוחות, זה שהיא קרובת
3 משפחה של הנתבעת לא רלבנטי. לא ייצגה את הנתבעת ברכישת הדירה אלא עו"ד אחר.
4
- 5 לכן לא נמנע מהתובעים לעשות שימוש בדירה, כי הדירה רק שלה, ויש לדחות הטענה. יש .8
6 לדחות גם את העתירה שעליה להשיב כספים לעיזבון. הכספים נמשכו על מנת לכלכל אותה
7 לאחר פטירת המנוח, מכח הנישואים וכפי שהתחייב לכך בהסכם הממון. בנוסף נמשכו כדי
8 שתוכל לעשות שבעה למנוח ולרכוש מוצרים שדרושים לה לאחר פטירתו. בנוסף יש לה טענות
9 כנגד צוואת המנוח משנת 2008.
- 10 **לחלופין**, טענה התובעת לקיזוז אם התביעה תתקבל, אך בהעדר תנאים כיום לחישוב, היא
11 תגיש בעתיד תביעה כספית נפרדת. התביעה הצהרתית עם סעד כספי חלופי, כי התובעים
12 רוצים לפי הסכם הממון להגיע לכספי תמורת הדירה. המנוח, שהתחייב בהסכם הממון
13 להפקיד את שכרו בקופה משותפת, לא עשה כן. לא ניתן בשלב זה להגדיר את קיזוז מחצית
14 יתרת השכר השוטף של המנוח עד פטירתו, כנגד סכום שייפסק נגדה בתביעה זו, כי פעלה
15 לשמור על התא המשפחתי. אם התביעה תתקבל, תהיה לה זכות לתבוע בעתיד כספים
16 בתביעה נפרדת, כיום אין לה נתונים, מעריכה את הסכום בשווי מחצית הדירה לפחות.
17
- 18 **בסיכומים** טענה שיש לדחות את התביעה, למעט השבת הכספים לעיזבון. אין לקבל טענת .9
19 התובעים שהמנוח היה זכאי להירשם כבעל מחצית הזכויות בדירה. לא ברורה הטענה לחזקת
20 השיתוף, כשמדובר בבני זוג שטרחו לערוך הסכם ממון. אומד דעתם של הצדדים להסכם
21 הובהר בהסכם הממון, וגם בצוואה הדדית. זה שהמנוח ערך צוואה מאוחרת בשנת 2008, לא
22 סותר את הקודמת משנת 1997. גם בצוואה משנת 2008 המנוח כתב רק שמוריש את כל רכושי
23 לילדיו, אילו רצה היה מציין את הדירה במפורש. הסכמים יש לכבד ובתום לב, ולפרש את
24 ההסכם לפי אומד דעת הצדדים וכוונתם הסובייקטיבית. התובעים לא הסבירו מדוע המנוח
25 זכאי להירשם כבעל מחצית הזכויות בדירה. נשענים על חזקת השיתוף, ומתעלמים כמעט
26 מהסכם הממון. אם יש הסכם ממון לא ניתן להחיל את חזקת השיתוף. הסכם הממון קבע
27 שכספו של בן הזוג מובטח במקרה שהצדדים נפרדים או מתגרשים, ולא בפטירה. הדירה כבר
28 נרכשה על שמה. אין להסתמך על צוואת המנוח משנת 2008 בה הוריש את כל רכושו לילדיו
29 אף שהיא קויימה.
30
- 31 הסכימה לרכוש הדירה בהסתמך על הבטחת המנוח שיעביר לה את תשלומי התמורה. לא .10
32 רצה להירשם כבעלים, כדי להבטיח מגוריה ולשמור עליה מתביעות של ילדיו. היא ואימה
33 מימנו חלק מרכישת הדירה ע"י לקיחת משכנתא והלוואות וגם מס רכישה ושכ"ט עו"ד,
34 ששילמה עד גיל מבוגר.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 מכניסתם לדירה גרו שם ביחד, המנוח, היא, בנה ואימה. אימה נשאה בהוצאות, רק לאחר
2 פטירתה הגדיל חלקו בתשלומים. הסכם הממון התייחס רק לפרידה ולא לפטירה, לא ניתן
3 להחיל את חזקת השיתוף עם הסכם הממון, יש סתירה, ההסכם גובר. קבעו שפירוק הנכס
4 במועד איזונו, יהיה ביום הפירוד, אם יהיו נשואים במקרה גירושין או 90 יום מהגשת תביעת
5 גירושין ואם ידועים בציבור 90 יום מהמצאת הודעה על כוונה להיפרד. יש לדחות הטענה
6 שקבעו חלופה נוספת לפי ס' 5 להסכם של פטירת בן הזוג. עוה"ד העידה שזה נוסח שלה
7 ולכן ההסכמה שלהם גוברת. חזקת השיתוף קיימת רק כשאין הסכם שקובע אחרת. ילדיו לא
8 יכולים לתבוע בשמו, זה סותר את ההסכם. יש להותירה בדירה, לא נפרדו והמשיכו לגור יחד.
9 עדיה העידו על זוגיות טובה, החבר העיד שהמנוח ידע שהדירה רק שלה. לחלופין, גם אם
10 התביעה תתקבל, התובעים לא התייחסו לכך שמחצית הדירה נרשמה ע"ש אימה וירשה
11 אותה. לא זימנה לעדות את ילדיה כי הם בחו"ל. אין לתת אמון בעדות עוה"ד המגמתית ולא
12 מהימנה. עדויות התובעים ובני משפחתם הן בניגוד להסכם, לא היו להם יחסים טובים עימו
13 והתמונה האידילית שניסו ליצור לא נכונה. הדירה שלה, נרשמה על שמה וע"ש אימה כי כך
14 היא והמנוח רצו, וגם אם שילם תשלומים שונים, אין לראותו כבעלים. הסכם הממון לא
15 התכוון לדירה זו כשדן בנכס משותף.
16
- 17 העתירה לדמי שימוש, תעמוד לתובעים רק אם תתקבל עתירתם בדבר הבעלות בנכס. אם
18 תתקבל התביעה, עותרת לחלופין, לפי ס' 6 להסכם הממון, לפטור מתשלום דמי שימוש בגין
19 9 חודשים ראשונים ממועד האיזון. ס' 5 מדבר על 90 יום מהגשת תביעת גירושין, וס' 6
20 מוסיף תקופת המתנה של 9 חודשים. בכל מקרה המועד המוקדם לקביעת מועד האיזון לא
21 יכול להיות לפני מועד הגשת התביעה הנוכחית, כי הוגשה לפני הכרעה בעניין הצוואות ולפני
22 שקויימה הצוואה המאוחרת של המנוח. השתהו עם התביעה ואין להם להלין אלא על עצמם.
23 מאשרת שלקחה את כספי המנוח מחשבון הבנק, בשיקול שגוי ומבלבול, ומוכנה להחזירם.
24 לא עלה ביד התובעים להוכיח שבני הזוג נפרדו בעוד המנוח בחיים, לא עמדו בתנאי הסכם
25 הממון ואיזון המשאבים בו. הנתבעת הוכיחה, שהיחסים עם המנוח היו טובים, ובהתאם
26 להסכם הממון ביניהם, עליו חתמו עוד לפני הנישואים, הדירה שלה. אין להחיל את חזקת
27 השיתוף. התובעים לא הרימו את נטל הראיה ויש לדחות התביעה.
28
29
30
31
32
33
34

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

דיון

רקע עובדתי

12. הקשר המשפחתי בין הצדדים - מר _____ ז"ל נפטר ביום 2015. (להלן "המנוח", "האב", "בן הזוג"). התובעים, הם שני בניו מרעייתו הראשונה ("הבנים"), וכיום גם יורשיו, מכח צו קיום צוואה שניתן בחודש מרץ 2020. הנתבעת היא אלמנתו, מנישואיו השניים (גם "בת הזוג").

13. המנוח והנתבעת ("בני הזוג") ניהלו מערכת יחסים זוגית וגרו ביחד משנת 1993, עד לפטירתו בשנת 2015. בני הזוג ערכו הסכם ממון בפני נוטריון בשנת 1997, ונישאו כדמו"י בשנת 1999.

14. דירת המגורים, שבנוגע לזכויות בה מתנהל הליך זה, נרכשה בשנת 1997, נמצאת ברח' _____ ב _____ (וידועה גם כגוש _____, חלקה _____, תת חלקה _____), ותיקרא להלן: "הדירה" או "דירת המגורים".

15. אין מחלוקת כי המנוח והנתבעת, גרו ביחד בדירה זו מיום הרכישה וקבלת החזקה בה - ועד לפטירת המנוח. מאז הלך לעולמו, הנתבעת גרה בדירה. בעת הרכישה נרשמו הזכויות בדירה ע"ש הנתבעת ואימה, כיום רשומות ע"ש הנתבעת.

התנהלות דיונית

16. **תביעות והליכים נוספים** – התביעה הנוכחית אינה תביעה ראשונה בין הצדדים. לאחר פטירת המנוח ניהלו ביניהם מספר הליכים משפטיים, בעניין עזבונו. בעת הגשת התביעה, היו התובעים, בניו, יורשים פוטנציאליים למנוח, וכך גם הנתבעת. כל אחד מהצדדים עתר לקיום צוואה אחרת של המנוח. הנתבעת ביקשה לקיים את צוואתו משנת 1997, התובעים עתרו לקיים את צוואתו האחרונה משנת 2008, והועלו ביניהם טענות רבות. נחקרה עו"ד הנוטריון שערכה את הצוואה, ומונה מומחה לבחינת טענת זיוף, שהעלתה הנתבעת, כפי שיפורט להלן.

17. לאחר פטירת המנוח בחודש 2015, הנתבעת פנתה לרשם לענייני ירושה וביקשה לקיים את צוואת המנוח משנת 1997, וכך נעשה.

התובעים עתרו לכב' הרשם בבקשה לבטל את צו קיום הצוואה, בטענה שקיימת צוואה מאוחרת יותר שערך המנוח, בשנת 2008, וכי הצו שניתן בשוגג יסודו. משכך העביר הרשם לענייני ירושה את ההליכים לבית המשפט לענייני משפחה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

18. לאחר דיון במעמד הצדדים בתיקי העיזבון, הוסכם כי יבוטל צו הקיום שניתן ע"י כב' הרשם לצוואה משנת 1997, וכך נעשה. (פסק דין מיום 14.11.17).
19. משכך החלו להתברר ההליכים בעניין צוואת המנוח משנת 2008, בה הוריש את רכושו לילדיו. התובעים עתרו לקיימה, הנתבעת הגישה התנגדות לקיומה, בטענות שונות, לרבות טענת זיוף.
20. במסגרת בירור ההתנגדות לצוואה, ונוכח טענת הזיוף שהעלתה הנתבעת, מונה מומחה לבדיקת הצוואה, וכן זומנה לעדות עוה"ד הנוטריונית שערכה את הצוואה. מאחר והיא ערכה גם את הסכם הממון בין בני הזוג, בשנת 1997, נשאלה בעדותה גם לגביו.
21. בעדותה השיבה עוה"ד הנוטריונית כי הצוואה משנת 2008 מקורית, סתרה טענת הנתבעת שהצוואה זויפה, והבהירה שנערכה בהתאם לרצונו של המנוח וכפי שהביע אותו בפניה. המנוח ביטל את צוואתו הקודמת.
- הנוטריונית זיהתה את הצוואה המקורית, את החותמת ואת חתימתה עת אישרה את חתימת המנוח. אף סיפרה כי לאחר שהנתבעת הגישה תלונה כנגדה במשטרה על זיוף הצוואה, נחקרה על כך במשטרה ולא נמצא בכך ממש, הצוואה לא זויפה. (פרוטוקול ת"ע 17-11-53785-9241-18.1.16, ע' 10 ש' 29-33, ע' 11 ש' 1-5, ע' 20-21).
22. המומחה שמונה בעניין הצוואה, הגיש חוות דעת, בה קבע כי החותמת על הצוואה מקורית.
23. בשלב זה מסרה הנתבעת – המתנגדת שם – כי היא חוזרת בה מההתנגדות לקיום הצוואה. בחודש 3/2020 נדחתה התנגדות הנתבעת, וקויימה צוואת המנוח משנת 2008. (פסק דין וצו קיום צוואה מיום 23.3.20).
24. אף שבית המשפט בחן עם הצדדים, הניתן להגיע להסכמה שתייתר עבורם גם את התובענה דנן, הדבר לא צלח.
- משכך, לאחר שנדחתה ההתנגדות וניתן צו קיום צוואה, נקבע הליך זה לשמיעת הראיות.
- המסגרת המשפטית**
25. ס' 125(א) לחוק המקרקעין, תשכ"ט-1969 ("חוק המקרקעין"), קובע כי הרישום בפנקסים לגבי מקרקעין מוסדרים יהווה ראיה חותכת לתוכנו. לכן רובץ נטל הוכחה כבד על מי שטוען כי הרישום איננו נכון ומבקש לסתור אותו. (ע"א 2576/03 וינברג נ' האפוטרופוס לנכסי נפקדים, תק-על 2007(1) 2445).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 האם הצליחו התובעים, יורשי המנוח שבאים בנעליו, להרים את הנטל הכבד להוכיח כי
2 המנוח זכאי למחצית הזכויות בדירת המגורים, אף שהזכויות בה רשומות על שם הנתבעת,
3 או שמא הנתבעת סתרה טענותיהם?
4
- 5 26. המנוח והנתבעת נישאו בשנת 1999 ולפיכך חל בעניינם חוק יחסי ממון, התשל"ג-1973 ("חוק
6 יחסי ממון", "החוק"), הקובע הסדר איזון משאבים.
7
- 8 בהסדר איזון המשאבים, עם התרת הנישואין, או פקיעתם עקב מותו של אחד מבני הזוג,
9 זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט הנכסים שהוחרגו, מכח
10 החוק או הסכמת הצדדים (ס' 5(א) לחוק). תיקון מס' 4 לחוק, איפשר בהמשך לעתור לאיזון
11 משאבים גם לפני פקיעת הנישואין.
12
- 13 27. החוק קבע מהם הנכסים שיוחרגו מהאיזון הכולל:
14 "5. (א) עם התרת הנישואין או עם פקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג (בחוק זה-
15 פקיעת הנישואין) זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג,
16 למעט –
17 (1) נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת
18 הנישואין;
19 (2) גימלה המשתלמת לאחד מבני הזוג על-ידי המוסד לביטוח לאומי, או גימלה או
20 פיצוי שנפסקו או המגיעים על פי חיקוק לאחד מבני-הזוג בשל נזק גוף, או מוות;
21 (3) נכסים שבני הזוג הסכימו בכתב ששוויים לא יאוזן ביניהם."
22
- 23 28. כמפורט להלן, המנוח והנתבעת ערכו ביניהם **הסכם ממון**, לפני הנישואים, המסדיר את
24 ההסכמות ביניהם, ובמסגרתו התייחסו גם לדירת המגורים - כמשותפת, לאופן המימון,
25 ולחלוקתה, בהתאם לבעלות בה בפועל, ולא לפי הרישום.
26
- 27 29. נקבע בפסיקה, כי גם לאחר חקיקת חוק יחסי ממון, ודחיית אפשרות להחיל את חזקת השיתוף
28 במקביל להסדר איזון המשאבים הקבוע בו, עדיין ניתנת אפשרות להוכיח כוונת שיתוף בנכס
29 מסוים (ספציפי, בלעז) על יסוד הדין הכללי, להבדיל מחזקת שיתוף כללית.
30 (בר"ע 1915/91 יעקובי נ' יעקובי, דעת הרוב, פ"ד מט (3) 529; רע"א 8672/00 אבו-רומי נ' אבו
31 רומי, פ"ד נו (6) 175 (שנה)); בע"מ 2948/07 פלונית נ' פלוני, (18.4.2007); בע"מ 10734/06 פלוני
32 נ' פלונית, (14.3.2007)).
33

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 .31 זאת, גם בנכס אשר נרכש על ידי אחד מבני הזוג לפני הנישואים, ובפרט ביחס לדירת מגורים.
2 (ע"א 7687/04 ששון נ' ששון, פ"ד נט (5) 596, 615, (16.2.2005)).
- 3 נקבע כי דירת המגורים היא נכס משפחתי מובהק ומשמעותי (בג"צ 8214/07 פלונית נ' פלוני,
4 22.7.2010)). לכן יש להקל על בן הזוג אשר טוען לשיתוף בנכס זה, גם כשרשום רק על שם אחד
5 מבני הזוג. (ע"א 11120/07 שמחוני נ' בנק הפועלים בע"מ, (28.12.2009)).
6
- 7 .32 השאלה האם הוכחה כוונת שיתוף ספציפית, היא שאלה שבעובדה (בע"מ 4545/09 פלוני נ'
8 פלונית, (7.1.10)), לרבות הוכחת נסיבות נוספות, התנהגות הצדדים, ההשקעה הכספית, ועוד.
9 (בע"מ 10734/06 לעיל, ע"א 7750/10 בן גיאת נ' הכשרת היישוב ביטוח בע"מ, (11.8.2011)).
10
- 11 .33 ס' 9 לחוק יחסי ממון, קובע כי ראייה על כך שנכס בבעלותו של אחד מבני הזוג, או רשום על
12 שמו, אין די בה בלבד, כדי לצאת ידי נטל ההוכחה שאין לכלול את הנכס, בנכסים שיש לאזן
13 את שווים.
14
- 15 .34 נקבע, כי כאשר אחד מבני הזוג מבקש להוכיח שיתוף בדירת המגורים שבה גרו, והזכויות בה
16 רשומות ע"ש בן הזוג השני, הרי שעליו להוכיח, מעבר לחיי נישואים משותפים או ממושכים,
17 כי התקיים בעניינם "דבר מה נוסף" – אשר יכול להעיד על כוונת השיתוף בין בני הזוג בנכס
18 הספציפי, דירת המגורים.
19
- 20 .35 כאשר הוכחה השקעה כספית, נכבדה, שהעידה על אותה כוונת שיתוף, נמצא שיש לקבוע שיתוף
21 בנכס ספציפי. תנאי זה אינו הכרחי, אך משמעותי. ניתן לבחון גם פרמטרים נוספים.
22
- 23 "13. ... לשונו של החוק ברורה וכך גם תכליתו: בעומדנו בנקודת הסיום של
24 הנישואין, עלינו לנקוט, ככלל, במנגנון חלוקה שוויונית של כלל נכסי בני הזוג - למעט
25 אותם נכסים שהוחרגו מהחלוקה מכוח החוק או מכוח הסכמת הצדדים (...).
26 17. הנה כי כן, על בן הזוג שמבקש שיוקנו לו מחצית הזכויות בדירת המגורים
27 שרשומה על שמו של בן הזוג האחר, מוטל להוכיח – מעבר לקיומם של חיי נישואין
28 משותפים, אף אם ממושכים – קיומו של "דבר מה נוסף" שיעיד על כוונת שיתוף
29 בנכס הספציפי. מעיון בפסיקה עולה כי במרבית המקרים בהם קיבלו בתי המשפט
30 את טענת השיתוף, הוכח כי בוצעו השקעות כספיות בנכס מצידו של בן הזוג הטוען
31 לשיתוף והשקעות אלה היוו "דבר מה נוסף" המעיד על כוונת השיתוף.
32 (...)
33 21. כאמור, הפסיקה קבעה במרבית המקרים כי "דבר מה נוסף" אשר מעיד על כוונת
34 שיתוף ספציפית בנכס "חיצוני" הינו השקעה של בן הזוג הלא רשום בנכס. אכן,

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 השקעה כזו, ככל שמדובר בהשקעה כספית רצינית שאינה בטלה בשישים, מעידה
2 בדרך של התנהגות על כוונת שיתוף מצד שני בני הזוג ועל עירוב נכסים כלכלי. יחד
3 עם זאת, לא מדובר בתנאי הכרחי שאין בלתו. כוונת שיתוף ספציפית בנכס "חיצוני"
4 יכולה להתבטא גם בהבטחות ובמצגים אקטיביים שעשויים להביא להסתמכות מצד
5 בן הזוג הלא רשום ולהקים טענת מניעות לבן הזוג הרשום, ובוודאי גם במקרה שבו
6 מבוצעת הטעייה אקטיבית מצד בן הזוג הרשום המצויה על גבול המרמה..."
7 (בע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני, ש' דנציגר, (26.12.12).
8
- 9 .36 בספרות הובעה הדעה שהגיעה העת לעגן את הלכת השיתוף הספציפי כהלכה ברורה, על מנת
10 למנוע פסיקות סותרות, ותוך הישענות על תכלית מוסד הנישואים כמשקף קהילה שוויונית
11 וליברלית. זאת, בפרט בהקשר של דירת מגורים אשר משמשת את בני הזוג למגוריהם. (פרופ'
12 ח. זגן פרופ' ד. הקר "הלכת השיתוף הספציפי - לקראת המערכה הרביעית בבג"ץ
13 4602/13 מחקרי משפט, לב, (2019) 519).
14
- 15 .37 בפסק דין שניתן לאחרונה בבית המשפט העליון, נדונו הכללים לעניין טענות בני זוג לשיתוף
16 ושיתוף ספציפי בדירת מגורים, ופורטה ההלכה בעניין זה. הפסיקה הכירה בהלכת השיתוף
17 הספציפי בדירת המגורים, ובאותו מבחן חמקמק של "דבר מה נוסף" והאם נתקיים, בנסיבות
18 מסוימות (מעבר לחיי הנישואין עצמם), ובבחינת העובדות בכל מקרה לגופו.
19 הנטל להוכיח כוונת שיתוף ספציפי מונח על הטוען לו, והוצעה רשימת שיקולים שניתן לבחון,
20 הן לעניין הנכס, והן לעניין בני הזוג.
21
- 22 " (...) הוכר בפסיקה תנאי לתחולת הלכת השיתוף הספציפי, אשר זכה לכינוי "דבר
23 מה נוסף". (...) לשם ההכרה בשיתוף בין בני זוג בנכס חיצוני יש, אפוא, להראות כי
24 מתקיימות נסיבות מסוימות ("דבר מה נוסף") מעבר לעצם קיומם של חיי הנישואין.
25 באשר למהות הדרישה ל"דבר מה נוסף", בפסיקה הובהר כי מדובר במבחן עובדתי
26 שתלוי בנסיבות המקרה (...) לא ניתן לקבוע רשימה סגורה של קריטריונים לתחולתה
27 (...).
28 בהכללה, ניתן לחלק את השיקולים שנמנו בפסיקה עד כה לשתי קטגוריות עיקריות:
29 שיקולים הקשורים בנכס שלגביו נטענת כוונת שיתוף, לצד שיקולים הקשורים בבני
30 הזוג עצמם. בין השיקולים הקשורים בנכס ניתן למנות את מקור הנכס (אם נקנה או
31 התקבל כמתנה או כירושה, וככל שנקנה, מי מימן את הרכישה); את השאלה אם
32 הנכס הגיע לידי בעליו לפני הנישואין או במהלכם; את השאלה אם ניתן לבן הזוג
33 הטוען לשיתוף בטוחות כגון הערת אזהרה; את התנהלותם הכספית-כלכלית של בני
34 הזוג באשר לנכס, למשל אם לקחו משכנתא במשותף למימון הרכישה או הבנייה;

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 29634-10-18 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

1 את שאלת קיומן של השקעות כספיות בנכס מטעם בן הזוג הטוען לשיתוף; את
2 השתתפותם של שני בני הזוג (בין בכסף ובין בעמל) בשיפוץ משמעותי שבוצע בנכס,
3 בתכנונו או בבנייתו; הבטחות או מצגים אקטיביים מצד בן הזוג הרשום כלפי
4 משנהו; וככל שמדובר בבית המגורים של בני הזוג – את משך הזמן שבו התגוררו בני
5 הזוג בנכס. במסגרת הקטגוריה השנייה, שעניינה שיקולים הקשורים בבני הזוג,
6 התחשבה הפסיקה במשך נישואיהם של בני הזוג; באופי יחסיהם ובשאלה אם
7 התקיימה אפילו מידה חלקית של הרמוניה, "גם אם לא היו החיים 'גן של ורדים'"
8 (...); בהתנהלותם הכלכלית של בני הזוג ובשאלת קיומה של "אוירת שיתוף"
9 ביניהם; בשאלה אם לבן הזוג הטוען לשיתוף יש נכס חיצוני אחר שנותר רשום על
10 שמו; ובשאלת קיומם של ילדים משותפים. עוד נקבע בפסיקה כי הנטל להוכחת
11 כוונת שיתוף בנכס ספציפי מונח לפתחו של בן הזוג הטוען לשיתוף, וזאת מכוח הכלל
12 "המוציא מחברו עליו הראיה" (...)

13 חשיבות מיוחדת הוקנתה לאורך השנים להיות הנכס הספציפי בית המגורים של בני
14 הזוג, מתוך תפישה לפיה בית המגורים אינו נכס ככל הנכסים ואין לראות בו "רכוש
15 על דרך הסתם" (...). על רקע זה, דירת המגורים הוכתרה בעבר כ"גולת הכותרת של
16 חזקת השיתוף" ... ומעמדה המיוחד נשתמר גם בפסיקה אשר עסקה בהלכת השיתוף
17 הספציפי.

18 (דנג"ץ 8537/18 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, הנשיאה חיות, סי' 32-
19 35 (24.6.21)).

20
21 38. נתתי דעתי על טענת הנתבעת, כי הלכת השיתוף אינה חלה ביחד עם הסדר איזון המשאבים.
22 ברם כאמור לעיל, נקבע בפסיקה, כי חוק יחסי ממון והסדר איזון המשאבים אשר נקבע בו,
23 לרבות הקביעה של חלוקה שווה של נכסי בני הזוג לאחר פקיעת הנישואין, איננה מונעת יצירת
24 שיתוף בנכס מסויים, ספציפי, מכוח הדין הכללי, ובפרט בדירת מגורים.

בחינת האמור בעניינם של הצדדים כאן

25
26
27
28
29 39. כפי שיובא להלן, מהתשתית הראייתית עולה כי הורם נטל ההוכחה, לכך שבני הזוג, המנוח
30 והנתבעת, התכוונו לשיתוף בזכויות בדירת המגורים, אותה רכשו ביחד, עת המנוח מימן מחצית
31 (ומעלה) מהתמורה, ובה גרו ביחד, במשך 18 שנה, ממועד הרכישה ועד לפטירת המנוח.
32
33
34

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 מערכת היחסים הזוגית בין בני הזוג – השטרעה משנת 1993 (הסכם הממון בין בני הזוג,
2 'והואיל' הראשון; ס' 2 לתצהיר הנתבעת), ועד לפטירת המנוח בשנת 2015.
3
- 4 משנת 1993 ניהלו מערכת יחסים זוגית וניהול משק בית משותף (כפי שכתבו בהסכם הממון
5 ביניהם, להלן).
6 בשנת 1997 נרכשה דירת המגורים (זכרון הדברים מיום 25.3.1997 והסכם המכר מיום
7 23.6.1997, צורפו כנספחים לכתב ההגנה), ובסמוך לאחר מכן ערכו בני הזוג את הסכם הממון,
8 שנערך ונחתם בפני עו"ד נוטריון (ביום 21.7.1997).
9 בשנת 1999 נישאו כדמו"י, והמשיכו לגור ביחד בדירת המגורים עד לפטירת המנוח בחודש
10 9/2015.
11
- 12 מימון רכישת דירת המגורים
13 דירת המגורים נרכשה בשנת 1997 (תצהיר ועדות הנתבעת, ע' 40, ש' 7-8; תצהיר בן המנוח).
14 צורפו מסמכים לעניין הרכישה (לרבות זכרון דברים והסכם מכר, נספחים לכתב הגנה).
15
- 16 כמפורט להלן, הוכח כי המנוח שילם את חלקו בתמורת דירת המגורים – מחצית (ומעלה)
17 מהתשלומים לידי הקבלן – כשהוא מממן זאת על ידי מכירת דירת מגורים אחרת שהייתה
18 בבעלותו, ירושה מאימו של המנוח (תצהירי שני הבנים), כך נכתב גם בהסכם הממון בין בני
19 הזוג (ס' 6א, להלן).
20
- 21 הנתבעת נחקרה על כך ארוכות, לאחר שטענה כי היא שילמה תמורת הדירה (ס' 14-17
22 לתצהירה). והנה, מהחקירה עלה, כי למעשה המנוח הוא ששילם את התשלומים לקבלן, עבור
23 רכישת הדירה, בגינם הוצאו הקבלות שהציגה.
24
- 25 עת נשאלה הנתבעת על הקבלות שצירפה לכתב ההגנה, השיבה שהיא שילמה את התשלומים
26 שמופיעים בהן עבור רכישת הדירה.
27 אולם, כאשר עומתה עם מסמכי חשבון הבנק של המנוח ובהם הסכומים שנפרעו והוצאו
28 מחשבונו, אותם סכומים בגינם הוצאו הקבלות, אישרה כי המנוח הוא ששילם תשלומים אלה.
29
- 30 45. כך השיבה הנתבעת:
31 "ש. צירפת קבלות _____ מי זה _____
32 ת. זה קבלן
33 ש. שקניתם את הדירה ב _____
34 ת. כן

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 ש. צירפת קבלה לכתב ההגנה 93,486 ש"ח אני מפנה אותך לעמ' 70 לתיק המוצגים
2 שלי ואני רואה מהחשבון של המנוח נמשך אותו סכום בדיוק הוא שילם
3 ת. כן הוא שילם. זה עבור דירה. אני לא אמרתי שהוא לא שילם
4 ש. צירפת קבלה נוספת של הקבלן 130,849 ש"ח אני מפנה אותך לעמ' 62 לתיק
5 המוצגים שלי ששם יש משיכה בשיק מהחשבון של המנוח באותו סכום. הוא שילם
6 ת. כן. הוא שילם מהכסף שהוא היה צריך לשלם עבור הדירה. אני לא אמרתי שהוא
7 לא שילם?
8 ש. צירפת קבלה לקבלן 116,967 ש"ח אני מפנה אותך לעמ' 58 לתיק המוצגים שלי
9 ואני רואה שאותו סכום בדיוק נמשך מהחשבון של המנוח. הוא שילם
10 ת. כן
11 ש. אני מפנה אותך קבלה נוספת לקבלן בסך 123,921 ש"ח ואני מפנה אותך לע' 36
12 לתיק המוצגים שלי ששם אנחנו רואים את אותו סכום נמשך מחשבון המנוח. הוא
13 שילם
14 ת. כן
15 ש. את צירפת לכתב ההגנה שלך גם את ההסכם לרכישת הדירה עם הקבלן וגם זכרון
16 דברים לפי נספח א' להסכם הרכישה של הדירה שולם לקבלן 826,140 ש"ח זה היה
17 הסכום שבו נרכשה הדירה
18 ת. כן
19 ש. עשיתי חשבון בכל הסכומים שהמנוח שילם זה 465,223 ש"ח זה יותר מחצי דירה
20 שהמנוח שילם מכספו. כי חצי דירה זה 413,070 ש"ח. השאלה שלי היא אלייך היא
21 כזאת קודם כל את מאשרת שלפי הקבלות שאת צרפת המנוח שילם יותר מחצי דירה
22 זה נכון
23 ת. יכול להיות נכון. אבל חוץ משלמים לקבלן לדירה יש הרבה הוצאות. חוץ מזה אז
24 אני שילמתי גם המון. אבל בערך אני לא יודעת כמה אבל שילמתי גם מהמשכנתא
25 שלי, הלוואות שלי גם כל הכסף שהיו לי. אני לא חושבת ש _____ שילם יותר ממה
26 שאני שילמתי. לא רק הוצאות לקבלן יש המון דברים שקונים לדירה."
27 (8.12.20, ע' 45 ש' 15-34, ע' 46 ש' 1-7).
28
29 46. גם מהמסמכים שהוצגו, והצלבתם, עולה כי תשלומים שבוצעו לקבלן, בוצעו מחשבון המנוח.
30 הדירה נרכשה תמורת סך של 826,140 ₪ (כתב הגנה, נספח תשלומים להסכם המכר, ע' 83).
31
32 הנתבעת צירפה מספר קבלות עבור תשלומים ששולמו לידי הקבלן, בשנים 1997-1998 : 93,486
33 ₪, 130,849 ₪, 116,967 ₪, 123,921 ₪ (כתב הגנה, ע' 59, 60, 62, 65, לתאריכים : 13.9.1998,
34 14.5.1998, 3.3.1998, 5.4.1997), וביחד סך 465,223 ₪.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 29634-10-18 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 מתדפיס דפי חשבון בנק המנוח, עולה כי סכומים אלה נפרעו מחשבון הבנק של המנוח, ביום
2 הוצאת הקבלה או בסמוך לו. (בתאריכים: 13.9.1998, 15.5.1998, 4.3.1998, 3.4.1997), צורפו
3 כנספחים לתצהירי התובעים (ע' 70, 62, 58, 36), באותם סכומים.
4
5 47. כאמור, עת נחקרה הנתבעת, והוצגו לה מועדי פרעון שיקים לפקודת הקבלן, מחשבון המנוח,
6 על סכומים אלה, אישרה כי המנוח שילם אותם. השיבה כי אינה זוכרת בדיוק מי שילם מה,
7 ואם יצא מחשבונו, הרי שהוא שילם. (ע' 46, ש' 21-16).
8
9 48. זאת, אף שתחילה ציינה סכום אחד בלבד, נוסף, שהעביר המנוח לצורך הרכישה, וטענה כי
10 העביר אותו לידיה ועבורה.
11
12 "ש. בסי' 15 לתצהיר של את אומרת שהמנוח העביר לך 180,000 ש"ח לרכישת הדירה
13 ב_____
- 14 ת. כן. הוא אמר לי שאני רוצה שיהיה לי כסף לרכישת הדירה. זה כנראה בזמן שהוא
15 יצא לפנסיה הוא שם בחשבון שלי 180,000
16 ש. כמה הדירה עלתה
17 ת. 800,000 וכמה שקלים
18 ש. אז המנוח נתן לך 180,000 ש"ח ואת כל הכסף לקנות את הדירה זה ממך ומאמא
19 שלך
20 ת. לא. הוא שילם גם את מה שהוא קיבל שמכר של אמא שלו. הכניס את הכסף הזה
21 שקנה את הדירה. כמו שהיה כתוב בהסכם
22 ש. כמה הוא שילם בערך בסך הכל
23 ת. לא יודעת. לא יכולה להגיד לך. לא יודעת
24 ש. 1/4 דירה 1/2 דירה 3/4 דירה, כל הדירה בערך
25 ת. לא יכולה להגיד אפילו בערך. אני סמכתי על _____ שהוא יודע מה הוא עושה. הוא
26 אמר שהוא מכניס כסף נתן לי לשלם את הדירה, אמר קבלות על שמך כי אני מכיר
27 את הילדים שלי."
28 (פרוטוקול 8.12.20, עמ' 40, ש' 35, ע' 41, ש' 12-1).
- 29
30 49. במהלך החקירה, כפי שהובא, נסתרה גרסתה, שהיא שמימנה את הדירה.
31 גם טענתה זו לסך 180,000 ש"ח שהעביר לה המנוח מכספי פרישה מעבודה ("בזמן שהוא יצא
32 לפנסיה") כמתנה למעשה, לא הוכחה, והדבר עומד גם בסתירה להסכם הממון, להלן, שקבע כי
33 בסיום הקשר בין בני הזוג המנוח יקבל מחצית משווי הדירה ולפחות מה ששילם עבורה.
34

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 50. אם כן לסיכום נקודה זו, הנתבעת אישרה את הקבלות שהוצגו לה עבור תשלומים שביצע המנוח
2 לרכישת הדירה, ומהראיות עלה כי המנוח רכש את דירת המגורים במשותף עם הנתבעת, ושילם
3 מחצית (ומעלה) מתמורת הדירה לקבלן.
4
5 הסכם הממון בין בני הזוג
6 51. הסכם הממון בין בני הזוג, נערך בשנת 1997 בהתאם להסכמות שביניהם, בפני עו"ד נוטריון,
7 והתייחס במפורש לדירת המגורים.
8
9 52. מאחר ובני הזוג לא היו נשואים באותה עת, והסכם הממון נכרת לפני הנישואין, ניתן היה לערכו
10 ולאמתו בפני נוטריון. (ס' 2 (ג) לחוק יחסי ממון).
11 בהסכם הממון, שנחתם בין בני הזוג ביום 1997... ("הסכם הממון"), הסכימו בני הזוג, בין
12 היתר, כדלקמן.
13
14 53. בני הזוג כתבו בראשית ההסכם כי הם מנהלים חיים משותפים, תחת קורת גג אחת, ומנהלים
15 משק בית משותף כבעל ואישה מחודש 4/1993 ('והואיל' ראשון להסכם), ובכוונתם להינשא
16 ('והואיל' רביעי להסכם).
17
18 "והואיל: והצדדים מנהלים חיים משותפים תחת קורת גג אחד ומנהלים משק בית
19 משותף כבעל ואשה החל מחודש אפריל שנת 1993 ובסמוך לכך."
20
21 54. בס' 4 להסכם הסכימו בני הזוג, שיחול על יחסיהם חוק יחסי ממון, בכפוף לאמור בהסכם.
22
23 55. בס' 5 להסכם, הסכימו בני הזוג, כי הזכות לאיזון משאבים תוקנה להם:
24 או בהתאם לקבוע בחוק יחסי ממון, או בתום 90 יום מהגשת תביעה לגירושין אם יהיו נשואים,
25 או 90 יום מהודעה בכתב על פרידה אם יהיו ידועים בציבור.
26
27 "5. הצדדים מצהירים ומסכימים כי הזכות לאיזון משאבים ומימוש זכות איזון
28 משאבים מכוח החוק, תוקנה לכל אחד מהצדדים בהתקיים אחד מן המקרים
29 הבאים:
30 א. במקרים הקבועים בחוק.
31 ב. בתום 90 יום מיום שהגיש אחד הצדדים תביעה לגירושין ו/או תביעה להתרת
32 הנישואין (...).
33 ג. היה ובני הזוג יהיו עדיין ידועים בציבור בתוך 90 יום הודעה בכתב (...)."
34

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 כאמור ס' 5(א) לחוק יחסי ממון קובע, כי עם פקיעת הנישואין מחמת פטירה, זכאי כל אחד
2 מבני הזוג לאיזון המשאבים. המנוח נפטר בשנת 2015, ובמותו פקעו הנישואים.
3
- 4 56. בס' 6 להסכם הממון, הסכימו בני הזוג כי דירת המגורים נרכשה על ידי שניהם, בת הזוג
5 באמצעות הלוואה, ובן הזוג ישלם את יתרת תמורת הדירה, באמצעות תשלום מתמורת דירה
6 אחרת שבבעלותו:
7 "6.א. (...) הצדדים מצהירים כי לצורך רכישת הדירה (מקרקעין א') קיבלה ו/או
8 מקבלת בת הזוג הלוואה לה זכאית בהתאם לקריטריונים הקיימים במוסדות
9 הבנקאיות (כך במקור) ו/או משרד הבינוי והשיכון ו/או כל גוף אחר, כאשר בן הזוג
10 ישלם את יתרה בגין תמורת הדירה באמצעות הפקדת סכום כסף מזומן אשר הוא
11 עומד לקבל ממכירת מקרקעין ב' שבבעלותו".
12
- 13 כמו כן הסכימו בני הזוג, כי במקרה של גירושין או הפסקת החיים המשותפים, בת הזוג תשלם
14 לבן הזוג, מחצית משווי הדירה במועד זה:
15 "6.ג. (...) יועבר לבן הזוג את מחצית המחיר של הדירה כפי שיהיה המחיר באותה
16 תקופה, אך לא פחות מסכום אשר השקיע בן הזוג בעת רכישת הדירה".
17
- 18 57. בס' 8 להסכם, הסכימו בני הזוג, שכל רכוש שנרכש על ידם בתקופת החיים המשותפים, יהיה
19 בבעלות משותפת, ויחולק בשווה ביניהם:
20 "8. כל הרכוש שנרכש לפני תחילת החיים המשותפים יישאר בבעלותו של בן הזוג
21 שרכש אותו. כל הרכוש שנרכש או ירכש במשך החיים המשותפים יהיה בבעלותם
22 המשותפת, ובמידה והתקיימו התנאים המפורטים בסעיף 5 לעיל ייחלק הרכוש
23 בחלקים שווים ביניהם."
24
- 25 58. במקרה דנן, מדובר בדירת מגורים, שאף שנרכשה קודם לנישואיהם של בני הזוג, הרי שנרכשה
26 במשותף ע"י שניהם, עת היו בני זוג וראו עצמם כך, ואף ערכו הסכם ממון המבהיר את השיתוף
27 בדירה.
28 בהסכם הממון ציינו בני הזוג כי יחלקו בכל הרכוש שנרכש בחיים המשותפים ביניהם, כתבו
29 שמנהלים משק בית משותף וחיים משותפים מחודש 4/1993, והתייחסו במפורש לדירת
30 המגורים המשותפת.
31 מהסכם הממון שערכו בני הזוג עולה כי שניהם ראו בדירה, נכס אשר משותף לשניהם. כוונתם
32 הייתה לשיתוף בה, וכן לחלוקת התמורה, בחלקים שווים, בעת סיום הקשר.
33

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

59. עוה"ד הנוטריונית שערכה את הסכם הממון בין בני הזוג, העידה – כי רישום הזכויות בדירה, כפי שנעשה בפועל (ע"ש הנתבעת ואימה), נרשם כך, מאחר והנתבעת ביקשה לקחת הלוואה בתנאים טובים יותר, של עולה חדשה, והתנאי לכך היה שהדירה תירשם רק על שם מקבל ההלוואה (ולא ע"ש המנוח). לכן הדירה נרשמה על שמה וע"ש אימה, כי המשכנתא נלקחה על שמן. אולם כוונת בני הזוג הייתה שהדירה הינה דירה משותפת של שני בני הזוג (המנוח והנתבעת).
60. כך השיבה עוה"ד בחקירתה:
- י"ש. את ידעת שהדירה לא נרשמה בטאבו על שם _____
- ת. כן
- ש. את זוכרת מה היתה הסיבה לכך
- ת. בוודאי, הסיבה היתה ש _____ היתה מעוניינת לקחת משכנתא של עולה חדשה שזו משכנתא בתנאים טובים יותר עד כמה שזכור לי ללא ריבית והתנאי לקבלת משכנתא היה שהדירה תירשם על שם עולה חדשה בלבד דהיינו _____. לא היה ל _____ סכום נוסף כדי להשלים את העסקה וכל הכסף מלבד משכנתא הגיעו מ _____
- ש. _____ צירפה לכתב ההגנה את זכרון הדברים שנחתם בנוגע לדירה מיום 25.3.97 ובאמת אני רואה שרק שמה של _____ מופיע כרוכשת הדירה, לעומת זאת _____ גם צירפה את הסכם המכר של הדירה ושם אפשר לראות גם שמה את _____ וגם את השם של אמא שלה שאלתי מה את זוכרת מכך האם את זוכרת או לא זוכרת האם את זוכרת למה גם אמא שלה הצטרפת לסיפור הזה
- ת. אני לא זוכרת אני יכולה לשער ששתיהן קיבלו משכנתא של עולות חדשות אני רוצה להוסיף כי כל הפרטים בנוגע לכספים לרכישת דירה מפורטים בהסכם ממון של _____ ו _____ חתומים עליו
- ש. ... תבהירי לי האם זה נכון שלמרות ש _____ לא נרשם בטאבו כבעל הדירה היו לו זכויות בדירה זה נכון
- ת. זה היתה הכוונה שלהם. כן."
- (פרוטוקול 16.1.19, ע' 8, ש' 25-8).
61. עוה"ד הבהירה בתשובותיה כי כוונת בני הזוג הייתה שהדירה משותפת לשני בני הזוג, ולמנוח יש זכויות במחצית הדירה, גם אם לא נרשם כך. המנוח לא ויתר על זכויותיו, ואף עיגן אותן בהסכם הממון בין בני הזוג.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 כך גם אישרה תכתובות דואר אלקטרוני מטעמה לתובע, בהן כתבה שהדירה נרשמה כך רק
2 בשל תנאי המשכנתא הטובים לעולה חדש (מענק בחלקה, ריבית בשיעור אפס בחלקה).
3 (נספחים לתביעה, מיום 14.12.15, 16.12.15).
4
- 5 63. בנו של המנוח, הצהיר כי אביו סיפר לו על רכישת הדירה, על כוונתו לשלם עבור התמורה מכספי
6 פרישה מעבודה וממכירת דירה שבבעלותו (מירושה), לנתבעת אין כסף ותיקח הלוואת משכנתא
7 בתנאים טובים של עולה חדשה, עבורה ועבור אימה. לצורך כך על הזכויות להרשם על שמה,
8 אך סומך עליה, מחצית הדירה שלו וגם יערכו הסכם ממון.
9
- 10 "6. אבא שיתף אותי שבכוונתו לרכוש יחד עם _____ דירה חדשה מקבלן ברח' ...
11 אבא אמר לי שהוא יכול לרכוש את הדירה ..., גם מכספים שקיבל בגין פרישתו
12 מעבודתו בקופת חולים כללית, וגם מאחר והוא תכנן למכור את דירה אחרת שהייתה
13 בבעלותו ב... אותה כאמור קיבל בירושה מאמו המנוחה
14 7. אבא סיפר לי של _____ אין הון עצמי לרכישת הדירה, ולכן בכוונתה ליטול
15 הלוואת משכנתא של 'עולה חדשה'. גם עבורה וגם עבור אמה, וזאת כדי לקבל הטבות
16 טובות בתנאי המשכנתא ותשלומי המיסים.
17 אבא הסביר לי שכדי ש _____ תהיה זכאית לקבל את המשכנתא לעולים חדשים
18 בתנאים טובים – אזי אין ברירה והזכויות בדירה החדשה ב... צריכות להירשם על
19 שמה ועל שם אמא של _____. אבא אמר לי מפורשות, שהוא סומך על _____
20 שלמרות שהזכויות בדירה ... ירשמו האופן פורמאלי על שם _____ ואמה – הרי
21 שברור להם ולכולם שמחצית הדירה שייכת לו ובבעלותו אבא אמר לי שליטר ביטחון
22 בכוונתם לגשת לעו"ד לערוך הסכם ממון שיסדיר זאת כדי להבטיח את הזכויות שלו
23 בדירה."
24 (ס' 6-7 לתצהיר מר _____).
25
- 26 64. הבן הצהיר שבהמשך סיפר לו אביו שבני הזוג ערכו הסכם ממון, בו נרשמו הדברים, ומחצית
27 זכויותיו בדירה מובטחות לו. ("לאורך כל השנים, אבא חזר ואמר לי בהזדמנויות שונות,
28 שמחצית הזכויות בדירה הם שלו, למרות הרישום. זה היה ברור לאבא, ולא בכדי הוא גם דאג
29 לעגן את זה בהסכם מול _____". "ס' 8-11 לתצהירו). בשנת 2008 התלווה לאביו לפגישה עם
30 עוה"ד שערכה את הסכם הממון, ואמרה זאת גם באוזניו. (ס' 13 לתצהירו).
31
32
33

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 29634-10-18 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 .65 הבן נחקר על תצהירו והשיב כי אביו עדכן אותו על כוונת בני הזוג לרכוש דירה משותפת. (עי'
2 34, ש' 20). בנוסף השיב כי כשהיה משבר ביחסי בני הזוג בשנת 2008, אביו לקח אותו לעוה"ד
3 שערכה את הסכם הממון, שאמרה להם כי זכויות האב בדירה מובטחות בהסכם. (עי' 36
4 לפרוטוקול, ש' 20-23).
- 5
- 6 .66 הבן השני, הצהיר גם הוא כי אביו סיפר לו שמתעתד לרכוש דירה ביחד עם הנתבעת. היא לא
7 יכולה לשלם אך תיקח משכנתא בתנאים טובים עם אימה כעולות חדשות, לכן הדירה תירשם
8 על שמה וע"ש אימה, כאשר חלקו בדירה, שימומן ממכירת דירה שבבעלותו וכספי פרישה
9 מעבודה, יובטח לו בהסכם ממון עימה.
- 10
- 11 "4. ... אבא אמר לי שהוא יכול לרכוש את הדירה ב..., גם מכספים שקיבל בגין
12 פרישתו מעבודתו ב ..., וגם מאחר והוא תכנן למכור את דירה אחרת שהייתה
13 בבעלותו ברח' ... אותה קיבל בירושה מאמו המנוחה.
- 14 5. אבא אמר לי כי ל _____ אין הון עצמי לצורך רכישת הדירה ב..., ולכן בכוונתה
15 ליטול משכנתא ליעולים חדשים על שמה ועל שם אמה, וזאת כדי לקבל משכנתא
16 בתנאים טובים וגם בהקלה במיסים. אבא אמר לי כי בשל כך, הוא ו _____ יצטרכו
17 לרשום פורמאלית את הזכויות בדירה ב... על שם _____ ואמה באופן שאינו משקף
18 את הבעלות האמיתית בזכויות, וכי אין שום ספק שהוא ו _____ הבעלים האמיתיים
19 של הזכויות בדירה באופן שווה אבא אמר לי שכדי להבטיח זאת הם יפנו לעורך דין
20 כדי להבטיח את הבעלות שלו בדירה ב.....
- 21 6. בשנת 1997 נחתם "הסכם ממון" בין אבא ל _____ אבא אמר לי על כך בזמן אמת.
22 (...)
23 (ס' 4-6 לתצהיר מר _____).
- 24
- 25 .67 הבן נחקר על תצהירו והשיב, שאביו אמר לו כי הסכם הממון מבטיח את בעלותו בדירה (עי' 29
26 לפרוטוקול, ש' 31-35), ורק בשל תנאי המשכנתא לעולים חדשים, הדירה תירשם ע"ש הנתבעת
27 ואימה.
- 28 "אבא הסביר בזמן אמת שבגלל קבלת משכנתא בתנאים טובים הדירה תירשם ע"ש
29 _____ ואמה אך ורק בשם תנאי המשכנתא לעולים חדשים, אבל אין מחלוקת לעניין
30 הבעלות וזה מובטח גם ע"י עו"ד בהסכם הממון. (...)
31 ... שהדירה הזאת נרכשה בכספו והוא בעלים במשותף עם _____".
32 (עי' 30, ש' 1-3).
- 33

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 29634-10-18 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 68. כלתו של המנוח, הצהירה שהמנוח אמר לה שרכש דירה עם הנתבעת, והוא בעלים של מחצית
2 הדירה חרף הרישום.
- 3 "6. (...) _____ סיפר לי שהוא רכש יחד עם _____ את הדירה ב..., אולם הדירה
4 פורמאלית נרשמה על שם _____ ואמה בגלל הטבות במשכנתא למי שהוא עולה
5 חדש' כמו _____ ואמה.
- 6 אני זוכרת בבירור ש _____ ז"ל אמר לי מפורשות שהוא הבעלים של חצי הדירה "...".
7 (ס' 6 לתצהיר הגב' _____).
- 8
- 9 בעדותה השיבה, כי המנוח אמר לה, מספר פעמים, שהוא הבעלים של מחצית מהדירה :
10 "...." _____ ענה אני בעלים רק של חצי דירה וזה מה שברשותי..."
- 11 "שמרתי על פרטיותו והקשבתי בלבד לאמירה שנאמרה במספר מקרים שבה הוא
12 הבעלים של חצי דירה וזה היה מובן ולא העמקתי בנושאים אחרים."
13 ע' 28, ש' 1-2, ש' 10-12).
- 14
- 15 69. הלוואת המשכנתא- הנתבעת אישרה כי יתרת התמורה עבור הדירה, מומנה בדרך של הלוואה
16 המובטחת במשכנתא, שהיא לקחה ועם אימה. הנתבעת נשאלה אודות לקיחת הלוואת
17 המשכנתא וההטבות בה, והשיבה :
18
- 19 "ש. את לקחת משכנתא כדי לקנות את הדירה
20 ת. אני לקחתי משכנתא אמא שלי לקחה ואני לקחתי המון הלוואות
21 ש. קיבלתם הטבות של עולים חדשים
22 ת. אני קיבלתי הטבה חד הורית
23 ש. והטבה של עולי חדש
24 ת. זה אני לא יכולה להגיד. אי אפשר כנראה גם וגם.
25 ש. אמא שלך קיבלה הטבה של עולה חדשה
26 ת. אני לא יכולה להגיד במדוייק. אמא קיבלה מה שהיה מגיע לה
27 ש. יכול להיות שקיבלתם הטבות של עולי חדש
28 ת. אני לא זוכרת. זה היה מזמן
29 ש. בסי' 6א להסכם ממון כתוב מפורשת שבת הזוג זו את מקבלת הלוואה בהתאם
30 לקריטריונים במוסדות הבנקאיים ו/או משרד בינוי ושיכון. אני בדקתי במשרד בינוי
31 ושיכון זה הטבות של עולי חדש. אני שואל שוב יכול שקיבלתם הטבות עולי חדש
32 ת. אני לא יכולה להגיד בדיוק. אני לא זוכרת. אני הלכתי לבנק ביקשתי משכנתא
33 שמגיע לי. אני באמת לא זוכרת, לא יודעת. לקחתי הלוואות כמה שאפשר."
34 (פרוטוקול 8.12.20, ע' 40, ש' 20-35).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 70. הנתבעת נשאלה על השתתפות אימה ברכישת הדירה, אישרה שלא היה לאימה הון למימון
2 עצמי של הדירה, ושהיא לקחה הלוואת משכנתא, התקיימה מקצבת הביטוח הלאומי:
3
4 "ש. אני שואל אותך שוב. כמה הכנסות בערך היו לאמא שלך
5 ת. אני אומרת עוד פעם
6 ש. רק ביטוח לאומי. אני אומר לך שהמקסימום שביטוח לאומי נותן במקסימום
7 שבמקסימום זה לא יותר מ-2,500, 2,700 ש"ח. זה בערך הסכום שאמא קיבלה
8 ת. כנראה כן
9 ש. שהדירה נרכשה חצי דירה נרשמה ע"ש אמא שלך, מאיפה היה לה כסף לתת חצי
10 דירה
11 ת. זה היה
12 ש. זה נכון שלא היה לה בכלל כסף
13 ת. כן. התשובה שהיא קיבלה מה שצריך לקבל משכנתא (...)
14 ש. שהדירה נרכשה לך היה כסף לרכוש חצי דירה במזומן
15 ת. מה זאת אומרת במזומן
16 ש. היה לך כסף בכיס שלך
17 ת. ממשכנתא
18 ש. לא משכנתא. שהדירה נרכשה האם לך באמצעים כספיים בלי משכנתא לתת
19 לקבלן חצי דירה
20 ת. לא
21 ש. אז אני שואל אותך עוד פעם הראיתי לך שהמנוח שילם במזומן יותר מחצי דירה,
22 אמא שלך את אמרת בעצמך שלא היה לה בכלל כסף לשלם עבור הדירה אלא רק
23 קצבת ביטוח לאומי היה לך
24 ת. ומשכנתא
25 ש. את המשכנתא אני שם בצד. את העדת בעצמך שגם לך לא היה כסף לרכוש את
26 הדירה אלא רק באמצעות משכנתא
27 ת. משכנתא והלוואות."
28 (ע' 47, 47 ש' 18-26, ע' 48 ש' 1-4).
- 29
30 71. טענת התובעים, כי הדירה נרשמה ע"ש הנתבעת ואימה, על מנת שיוכלו לקבל הטבות בהלוואה
31 כנגד משכנתא, גובתה בנוסח הסכם הממון שערכו ביניהם בני הזוג לאחר הרכישה, בעדות
32 עוה"ד שערכה את הסכם הממון עבור בני הזוג. (לעיל, ע' 8 לפרוטוקול הראשון, שם, ש' 14-8),
33 ובעדויות הנוספות שהובאו.
34

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 29634-10-18 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

72. נחה דעתי, מתוך הראיות, כי הדירה נרכשה ע"י שני בני הזוג, ורישום הזכויות בדירה ע"ש
1 הנתבעת ואימה, נעשה על מנת שהנתבעת תוכל לקבל הלוואת משכנתא בתנאים מועדפים, ולכן
2 צירפה גם את אימה מאותה סיבה. זיכרון הדברים נרשם רק ע"ש הנתבעת כרוכשת, וחווה
3 הרכישה כבר נרשם גם על שמה וגם ע"ש אימה, גם היא לקחה הלוואה בתנאים אלה.
4
5 הוכח, ואושר בעדות הנתבעת כי היא ואימה לא שילמו, באותה עת, תמורת הדירה. זאת עשה
6 המנוח. הן לקחו הלוואות מובטחות בדרך של משכנתא.
7
8
73. הוכח כי בפועל המנוח שילם מחצית (ומעלה) מתמורת הדירה, וכן המשיך והשתתף לאורך
9 השנים במחית משק הבית המשותף.
10 השתתפות זו, גם היא איפשרה לנתבעת לשאת בתשלום החזר המשכנתא החודשי, ולאימה,
11 שהנתבעת אישרה שלא עבדה וקיבלה קצבה מהמוסד לביטוח לאומי. (ע' 47, שם).
12
13
74. עוה"ד הנוטריון העידה, שערכה את הסכם הממון בין בני הזוג, (ע' 8 לעיל לפרוטוקול הראשון),
14 כי הדירה נרשמה רק ע"ש הנתבעת, על מנת שתוכל לקחת את הלוואת המשכנתא בהטבה
15 לעולים חדשים, היא ואימה, אולם התשלום לרכישה היה מכספי המנוח, וכוונת הצדדים
16 להסכם הייתה כי הדירה משותפת לשניהם.
17
18
19 כך גם העידה, כי לנתבעת לא היו כספים או מקורות לממן את רכישת הדירה, מעבר ללקיחת
20 הלוואה בדרך של משכנתא בתנאים טובים לעולה חדשה, וכי המנוח הוא ששילם את יתרת
21 תמורת הדירה. בהתאם לכך נערך ונכתב הסכם הממון, על מנת להבטיח למנוח את חלקו
22 וזכויותו בדירה, אף שלא נרשמו על שמו.
23
24
75. לא ניתן אמון בגרסת הנתבעת כי איננה זוכרת מי שילם, או שאינה זוכרת אם היא ואימה לקחו
25 הלוואת משכנתא עם הטבות לעולים חדשים.
26 הוכח שלא היה לנתבעת ואימה סכום כספי לרכוש דירה, או אפשרות להשתתף בעת ההיא
27 במימון במזומן, והיה עליהן לקחת הלוואה בדרך של משכנתא. הוכח כי בהתאם, ומשום כך,
28 נרשמה הדירה על שמו, אף שהמנוח הוא ששילם, בעת הרכישה, למעלה ממחצית התמורה,
29 ממכירת נכס מקרקעין אחר שהיה בבעלותו (ולא בדרך של הלוואה).
30
31
76. הוכח כי בני הזוג ערכו ביניהם הסכם ממון, במקביל לרכישת הדירה, ובה הובטחו זכויות
32 שניהם בדירת המגורים, והובטח כי המנוח יקבל חלקו בדירה או בתמורתה, המחצית.
33

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 נדחית פרשנות שהציעה הנתבעת, כי הסכמת בני הזוג בהסכם הממון, שללה את חלוקת הדירה
2 במקרה של פטירה. אילו כך היו מסכימים, היו מציינים זאת במפורש.
3 נכתב כי בת הזוג תעביר לבן הזוג את חלקו, התמורה (מחצית, ולפחות כפי השקעתו בדירה)
4 ממכירת הדירה או ממקור אחר. קרי הוסכם, שבן הזוג זכאי למחצית משווי הדירה, ובת הזוג
5 תשלם לו (ס' 6 להסכם). נכתב שכל הרכוש שנרכש או ירכש בחיים המשותפים יהיה בבעלות
6 משותפת ויחולק בשווה (ס' 8 להסכם).
7 חוק יחסי ממון (ס' 5(א)), קובע איזון משאבים הנערך בהתרת הנישואין או בעת פקיעת
8 הנישואין בגין פטירה. המנוח נפטר, בכך פקעו הנישואין. לא נמצא כי ס' 8 להסכם הממון,
9 שאינו מחריג את דירת המגורים מהרכוש המשותף, שולל את חלקו של המנוח בעת פטירה.
10 הונח בתשתית הראייתית, כי המנוח ראה בדירה את רכושם המשותף, ואת חלקו בדירה,
11 המחצית, כחלק מובהק, השייך לו.
12
13 77. עוה"ד העידה כי הסכם הממון נערך לרצונם וכוונתם של שני בני הזוג: "נערך לפי מה שהצדדים
14 ביקשו ממני". (ע' 23, ש' 11-12).
15
16 79. בהמשך העידה, כי כעבור מספר שנים כאשר התגלע משבר בין בני הזוג, פנה אליה המנוח על
17 מנת לקבל את חלקו בדירה. אמר לה ששוקל להתגרש, לחלק את הרכוש, למכור את הדירה
18 ולקבל את חלקו. לא ויתר על חלקו בדירה. בהתאם שלחה על כך מכתב לנתבעת.
19
20 "ת. נכון. כן _____ הגיע אלי ואמר שהוא חושב להתגרש, להתגרש לחלק את הרכוש
21 למכור דירה לקבל חלק ועל פי בקשתו התקשרתי ל_____ וגם שלחתי לה מכתב.
22 (...)
23 ש... אני שואל האם לאחר השיחה הזאת הבנת או חשבת ש_____ אולי ויתר על החלק
24 שלו בדירה
25 ת. לא.
26 ש. זאת אומרת ש_____ מבחינתו תמיד היה בעלים של חצי דירה
27 ת. כן. זה היה ברור זה דירה שהם רכשו יחד באמצעות כספים שהיו שייכים ל_____
28 ומשכנתא של _____ ואמא שלה קיבלו הם היו אז בתחילה של החיים המשותפים
29 אז לא היה מדובר בכספים ש_____ הרוויח או קיבל דרך אחרת במהלך חיים
30 משותפים... זה היה כסף שלו של _____ לא היה שום קשר בכסף הזה."
31 (ע' 8 לפרוטוקול, ש' 28-29, ע' 9, ש' 11-19).
32
33

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 29634-10-18 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 עוה"ד העידה, כי המנוח ראה במחצית הדירה את רכושו שלו, ובהתאם ערך את צוואתו משנת
2 : 2008
3
4 י"ש. וכאשר הוא ערך את הצוואות שלו בעצם מה שהוא התכוון להוריש זה גם את
5 חלקו בדירה הזאת
6 ת. מה שרשום בצוואות זו היתה הכוונה שלו
7 ש. אני מחדד שהוא כתב צוואה ובצוואה למשל כתוב "הנני מצווה מכלל רכושי" ולא
8 כתוב ספציפית מה הרכוש
9 ת. ____ התייחס לדירה כי דירה משותפת לכל דבר למרות שבאופן פורמלי הדירה
10 רשומה על שם _____ ברור שהוא לא נתן את הכספים שהשקיע בדירה במתנה או
11 ויתר על זה באיזה צורה ובאיזה נסיבות זו היתה דירה משותפת של שניהם בחרו בה
12 השקיעו כסף בה וגרו יחד.
13 (...) למיטב ידיעתי ההסכם שנחתם ע"י שני הצדדים הוא קובע את חלקו של כל אחד
14 מהם ברכוש, הצוואה קובעת מה לעשות עם אותו רכוש שנמצא בבעלותו של צד
15 הרלבנטי לפני פטירתו.
16 (...) לא ידוע לי על שום ויתור בנוגע לרכושו של המנוח".
17 (ע' 9 ש' 20-27, ע' 10, ש' 20-22, ש' 28).
18
19 עדות עוה"ד, עומדת גם היא כנגד טענת הנתבעת, שהוראות צוואת המנוח משנת 2008, לא
20 כוללות את הדירה בעזבונו. הטענה לא בוססה ונעדרת תשתית ראייתית.
21 בצוואת המנוח מיום 2008. __, שקויימה ביום 23.3.2020, נכתב כי שני בניו הם היורשים של
22 כל רכושו, בחלקים שווים ביניהם. ("4. אני מצווה כי יורשים שלי על פי הצוואה זו יהיו שני
23 בני – ... אשר יקבלו את כל רכושי בחלקים שווים ביניהם. "ת"ע 53785-11-17).
24 הניסוח איננו מחרוג את דירת המגורים.
25
26 לא נעלמה מעיני טענת הנתבעת כנגד מהימנות עוה"ד הנוטריונית, שהורשעה בעניין אחר, וכך
27 הגיעה ליתן את עדותה, ונתתי עליה את דעתי. ברם לא נמצא לקבוע כי עדותה איננה אמת,
28 כטענת הנתבעת, לאחר שתואמת את הסכם הממון שערכו בני הזוג בזמן אמת (בשנת 1997),
29 ובמקביל לרכישת הדירה (1997), תואמת את המסמכים, ואת מימון הרכישה, ועת הוכח כי
30 המנוח מימן מחצית (ומעלה) מתמורת הדירה, וראה בה את רכושו.
31
32

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 משך חיי בני הזוג בדירה - אין מחלוקת עובדתית, כי בני הזוג גרו בדירה החל ממועד רכישתה .83
2 וקבלת החזקה בה מהקבלן, ולאורך כל השנים ברצף, עד לפטירת המנוח בשנת 2015, במשך 18
3 שנים.
4
- 5 מימון משק הבית המשותף - הוכח כי המנוח השתתף במימון משק הבית ותשלומים שוטפים .84
6 לאורך השנים, להלן.
7
- 8 רכישת מוצרי חשמל וריהוט לדירת המגורים – הנתבעת צירפה קבלות עבור מוצרי חשמל בסך .85
9 20,000 ₪ (10/1998, כתב הגנה, נספחים ע' 15-18), רכישת ריהוט בסך 12,200 ₪ (11-12/1998,
10 כתב הגנה, נספחים ע' 22-26), וקבלות עבור רכישות נוספות (כתב הגנה, נספחים ע' 35, 37, 53-
11 55, ריהוט, שטיחים ועוד).
12 מנגד, הוצגו תדפיסי חשבון בנק המנוח, ובו פרעון השיקים באותם סכומים שהוצגו בקבלות,
13 בתאריך הכתוב בקבלה או בסמוך לו. (נספחים לתצהירי התובעים, ע' 72, 74, 75, 78, 89).
14
- 15 עת הוצגו לנתבעת תדפיסי החשבון, למול הקבלות שהציגה, שתחילה טענה כי היא שילמה אותן .86
16 - אישרה כי שולמו בפועל על ידי המנוח.
17
- 18 "ש. צירפת קבלה בכתב ההגנה של מקרר, כיריים, מדיח, שואב אבק, הכל ביחד
19 20,000 ש"ח זה מי שילם, את או _____
20 ת. כתוב _____
21 ש. אז הוא שילם
22 ת. אם כתוב אז כנראה כן. אני לא זוכרת מי שילם לפני יותר מ-20 שנה.
23 ש. מפנה אותך לע' 72 לתיק המוצגים שלי ואני רואה שבאותו התאריך מהחשבון של
24 המנוח ניתן שיק 20,000 ש"ח אז את מסכימה איתי שהמנוח שילם על מוצרי החשמל
25 ת. כנראה כן
26 ש. למה בתחילת החקירה וגם באמצע החקירה ששאלתי אותך אם כל הקבלות
27 שצירפת לכתב ההגנה את שילמת, אמרת לי כן. (...) למה לא אמרת אמת
28 ת. אני לא יכולה להיזכר בדיוק מי שילם מה שילם, אם זה יוצא בחשבון של _____
29 אז הוא שילם ומה שאני שילמתי מה שאני יודעת אני שילמת עבור דירה המון כסף
30 שילמתי משכנתא עד גיל 79."
31 (8.12.20, ע' 46 ש' 8-21).
32
- 33 "ש. בתחילת החקירה שלי שאלתי אותך אם כל הקבלות שצירפת לכתב ההגנה זה
34 את שילמת, אמרת שכן, נכון

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 29634-10-18 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 ת. נכון
- 2 ש. אני רוצה לעבור איתך על הדברים. למשל קבלה על רהיטי מודל 3,600 ש"ח, אני
- 3 מפנה אותך לעמ' 78 למוצגים שלי. אני רואה באותו תאריך שיק מהחשבון של המנוח
- 4 3,600 ש"ח, הוא שילם
- 5 ת. תשמע זה היה כנראה הוא. כנראה כן. ברכישת דירה אנחנו שילמנו וגם הוא גם
- 6 אני. ואני לא יכולה להגיד במדויק מה הוא שילם מה אני שילמתי לא היה חשבון
- 7 כזה.
- 8 ש. את מצרפת עוד קבלה רהיטי מודר 8,600 ש"ח ואני מפנה אותך לע' 75 למוצגים
- 9 שלי. שיק מהחשבון של המנוח באותו סכום, הוא שילם
- 10 ת. אם אתה אומר שהוא משך יכול להיות שכן היתה קבלה היתה על שמי.
- 11 ש. יש קבלה נוספת בכתב ההגנה פלסטום בע"מ ע"ס 2,220 ש"ח אני מפנה אותך לעמ'
- 12 74 למוצגים שלי שיק מהחשבון של המנוח 2,220 ש"ח. המנוח שילם
- 13 ת. כנראה כן. אם הוא משך
- 14 ש. צירפת שטיחי ראובן 1,530 ש"ח אני מפנה אותך לעמ' 78 למוצגים 1,530 שיק
- 15 מהחשבון של המנוח הוא שילם
- 16 ת. כנראה כן."
- 17 (ע' 44 ש' 30-36, ע' 45 ש' 1-7).
- 18
- 19 87. תשלום הוצאות אחזקת הדירה - כך גם, ואף שתחילה טענה הנתבעת כי המנוח מיעט להשתתף
- 20 בהוצאות המגורים השוטפות, אישרה בעדותה - לאחר שהוצגו לה תשלומים שנפרעו כנגד
- 21 קבלות, הוראות קבע ושיקים - שגם המנוח השתתף בתשלומים, ומימן הוצאות שונות. נסתרה
- 22 טענתה שהמנוח השתתף בהוצאות רק לאחר 2005.
- 23
- 24 88. כך הוצאות אחזקה קבועות - כדוגמת ארנונה, כבלים וטלוויזיה, וועד בית. בתדפיסי חשבון
- 25 בנק המנוח, מופיעה הוראת קבע לעירייה בה דירת המגורים (כ"ס), תשלומי ארנונה מחודש
- 26 5/1997 ואילך (נספחים לתצהירי התובעים, ע' 40, 44, 47). הוראת קבע לכבלים וטלוויזיה
- 27 (נספחים לתצהיריהם, מחודש 1/1995 והלאה), ותשלומים לוועד הבית (נספחים שם, בע' 203-
- 28 211).
- 29
- 30 89. הנתבעת אישרה חלק מהתשלומים, וכן השיבה שמשנת 2005 המנוח שילם את ההוצאות
- 31 הקבועות. (ע' 44, ש' 19-15, ע' 46 ש' 35-31). כך גם אישרה שגרו עימם בדירה, בנה ואימה, קרי
- 32 גרו בה 4 נפשות. (ע' 44, ש' 7-3, להלן בהמשך). הוכח כי המנוח שילם לאורך השנים ולפני המועד
- 33 לו טענה.
- 34

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 י"ש. גם בכתב ההגנה שלך וגם בתצהיר שלך את מדגישה פה סעיפים רבים ואת טוענת
2 ש _____ לא השתתף בהוצאות השוטפות של הבית ו _____ לא שילם (...)
3 אני מראה לך שלא רק שהוא שילם יותר מחצי בית, ולא רק שהוא שילם על עיריה
4 ארנונה, טלויזיה, גז, משיכות מזומן בלי סוף כדי לכלכל את הבית ועוד (...)
5 ת. (...) הוא התחיל לשלם רק אחרי 2005. דבר שני שגרים ביחד אז לא זוכרים בדיוק
6 מי מה שילם. (...) לא שילמה. אם אישה מקבלת סכום של ביטוח לאומי זה לא
7 ביקשתי ממנה. יש הוצאות ביחד. _____ נתן 900 ש"ח ולא ביקשתי אף פעם להוסיף
8 משהוא עד שאמא שלי נפטרה. אמרתי הוא שילם כנראה שנתיים או יותר או שלוש
9 שנים לפני המוות הוא שילם 1,000 ש"ח ובשנה האחרונה שילם 1,200 ש"ח.
10 ש. אמרת שלא ביקשת מאמא שלך לשלם עבור דלק כי זה לא יפה לבקש מאישה
11 שמקבלת מביטוח לאומי שתשלם. השאלה שלי היא כמה ביטוח לאומי אמא שלך
12 קיבלה בערך
13 ת. לא יודעת
14 ש. 10,000 ש"ח, 2,000 ש"ח בערך
15 ת. אתה גר בישראל אז אתה יודע יותר. אני אף פעם לא שאלתי את אמא שלי כמה
16 היא מקבלת. אבל היא שילמה גז וחשמל לפעמים. אם זה היה סכום גדול אז אני לא
17 זוכרת מי שילם. אם זה היה יותר מ-1,000 ש"ח.
18 (...)
19 ש. חשבון לחבי' חשמל 1,235 ש"ח אני מפנה לעי' 74 למוצגים שלי, שיק 1,235 ש"ח.
20 המנוח שילם
21 ת. כן. אם הוא משך אז הוא שילם. אבל אני לא יכולה להגיד לך בוודאות כמה שיקים
22 הוא לקח
23 ש. גז קבלה 1,603 ש"ח מפנה אותך לעמ' 78 למוצגים שלי שיק 1,603 ש"ח המנוח
24 שילם
25 ת. כן
26 ש. מפנה אותך לקבלה שלך בכתב ההגנה קולמן 1,460 ש"ח מפנה לעמ' 89 לתיק
27 המוצגים שלי שיק מהחשבון של המנוח 1,460 ש"ח הוא שילם
28 ת. כנראה כן"
29 8.12.20, ע' 46 ש' 22-32, ע' 47 ש' 7-17, ע' 45 ש' 8-14.
30
31 90. כך גם הוצאות שוטפות למחייה – הוכח שהמנוח השתתף בתשלום הוצאות שוטפות. הנתבעת
32 השיבה בעדותה שהמנוח שילם בכל שבוע 900 ₪ להוצאות משק הבית המשותף ועד 4,000 ₪
33 לחודש, והוצאות מחייה שונות, טיסות. (ע' 44 ש' 20-23).
34

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

1 י"ש. המנוח שילם 900 ש"ח בשבוע
2 ת. כן
3 ש. 3,600 בחודש
4 ת. עד 4,000. תלוי איזה חודש
5 (...)
6 ש. נכון בהתחלה גרתם בדירה את, המנוח, הבן שלך ואמא שלך
7 ת. נכון
8 ש. וכל אחד שם 4,000 ש"ח בחודש כמו המנוח
9 ת. לא. אמא שלי שילמה חשבונות. _____ נתן 900 ש"ח בשבוע ואת היתר אני שילמתי
10 מהמשכורת שלי
11 ש. את כותבת בסי' 12 לתצהיר שלך שרק משנת 2005 _____ התחיל לשלם גם ארנונה
12 ויס וועד בית
13 ת. דברים שקבועים
14 ש. אם אני אראה בסיכומים ש _____ שילם ארנונה גם בשנים שלפני 2005 מה תגידי
15 ת. שאני לא זוכרת
16 ש. אותו דבר גם לגבי טלוויזיה כל השנים _____ שילם
17 ת. קנינו טלוויזיה בתשלומים, אבל אחר לא היה תשלומים
18 ש. חשמל איך שילמתם, הוראת קבע, אשראי, מזומן
19 ת. זה שילמה אמא שלי אני לא חושבת שהיא שילמה באשראי. אני באמת לא זוכרת
20 ולא יודעת. אני יודעת שאמא שלי חשבונות _____ כמעט ולא שילם עד שאמא שלי
21 היתה בחיים שאמא נפטרה ב-2005 ביקשתי מ _____ להצטרף לתשלומים לחשבונות
22 הוא שילם מה שקבוע ואני שילמתי למשהוא לא קבוע.
23 ש. אם אני רואה את ל _____ בחשבון הרבה משיכות מזומן יותר מ-5,000 ש"ח
24 במזומן אני אומר לך שהוא שילם קניות במזומן, חשמל במזומן, מים במזומן, חשבון
25 גז במזומן וטיסות לחו"ל גם שילם כך את בעצמך את מצהירה
26 ת. טיסות כן
27 ש. ולמה היו כל המשיכות במזומן
28 ת. אני לא נכנסתי מה שהוא מושך ולא מוחשך, לאן הולך הכסף שלו, ידעתי שהוא
29 900 ש"ח בשבוע. קודם נתן לי 300 ו-600 בשבוע ואח"כ 900 ₪.
30 (8.12.20, ע' 43 ש' 31-28, ע' 44 ש' 26-3).

31
32 91. חברת הנתבעת, השיבה שחלק מתמורת הדירה שולם ע"י המנוח, ממכירת דירת אימו:
33 "נדמה לי שחלק ממכירה של דירה של אמא שלו. "
34 (הגב' _____, פרוטוקול 8.12.2020, ע' 49 ש' 36-33).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 כך גם השיבה כי אם הזוג ייפרד, על הנתבעת לשלם לו מחצית הדירה (למרות שתחילה אמרה
2 שהדירה רק שלה):
3 "ש. אם _____ ו _____ היו מתגרשים הדירה גם של _____
4 ת. היא צריכה להחזיר ל _____ חצי מחיר של הדירה."
5 (שם, ע' 50, ש' 13-14)
6
7 העדה אישרה שידעוניה הן מפי הנתבעת, חברתה, לא דיברה על כך עם המנוח: "חברה שלי
8 היא ..., ולא ... חבר שלי. אנחנו לא דיברנו על זה עם ...". (ע' 52, ש' 15-17).
9
10 92. חבר הנתבעת השיב, שלא היה ביחסי קירבה עם המנוח אלא דרך הנתבעת (מר _____
11 שם, ע' 53, ש' 32-36), משכך גם לא הלך להלוויה שלו כי לא ראה עצמו כאדם קרוב.
12 (ע' 55, ש' 6-9).
13 העד אישר שידוע לו שהמנוח השתתף ברכישת הדירה, אך אינו יודע באיזה סכום. (ע' 56, ש' 3-
14 9). ידוע לו מדברי הנתבעת, שהדירה שלה. (ע' 56, ש' 34-35).
15
16 93. שכנה שזומנה להעיד, השיבה שלא ידוע לה אופן רכישת הדירה ומימונה או התנהלות המחיייה
17 המשותפת. ("על זה אין לי מושג". גב' _____, ע' 53, ש' 16-18).
18
19 94. הנתבעת נמנעה מלזמן לעדות את בנה, שגר עם בני הזוג בדירה. והרי מי כמוהו, שגר עימם, יכול
20 היה להעיד אודות החיים המשותפים בדירת המגורים והמימון.
21 הימנעות בעל דין מלזמן לעדות מצהיר שלכאורה יכול לתמוך ולחזק טענותיו, פועלת לחובתו
22 ומביאה למסקנה, שאילו היה מעיד, היה תומך בגרסת הצד שכנגד.
23
24 95. לא נמצא ממש בטענה, לקשר מרוחק בין המנוח לילדיו (ס' 36-42 לתצהיר הנתבעת). מתצהירי
25 התובעים והנספחים (לרבות תמונות) עולה קשר מוכח עם ילדיו ועם הנכדים.
26 אף לא נמצא שיש בטענה זו, כדי למעט מזכות המנוח בדירת המגורים.
27
28 96. לא נעלמה מעיני טענתה החלופית של הנתבעת, לפיה גם אם ייקבעו זכויות למנוח בדירה, יש
29 לקבוע לו פחות ממחצית, שכן נרשמו זכויות בדירה ע"ש אימה וביתיים היא ירשה את חלקה
30 (צורף נסח כנספח לכתב ההגנה); ומנגד תשובת התובעים שזו עזות מצח לאחר שהוכח כי האם
31 לא מימנה דבר בהעדר אמצעים, והרישום בוצע פורמלית לקבלת הלוואת עולה חדש.
32

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1 נוכח כל שפורט לעיל, ומשהוכח שהמנוח היה זכאי לזכויות במחצית הדירה בעת הרכישה (ועת
2 מימן מחצית מתמורתה) ועל כן זכאי למחצית זו, ובהתאם להסכם הממון בו כתבו את
3 ההסכמה לכך ביניהם, לא נמצא לפגוע בחלק זה בדיעבד, והטענה נדחית.
4
5 שכן הוכח כי המנוח מימן מחצית מתמורת הדירה (ולמעלה מכך), ורכש את הדירה ביחד עם
6 הנתבעת, כשהיא לוקחת על יתרת התמורה הלוואת משכנתא עם אימה, והוסכם ביניהם
7 בהסכם הממון שמחצית הדירה מגיעה לו. על כן המנוח היה זכאי למחצית הזכויות בדירה בעת
8 הרכישה.
9
10 97. התובעים הוכיחו כי המנוח רכש את הדירה עם הנתבעת, כאשר הוא משלם ממקורותיו מחצית
11 מרכישת הדירה (ומעלה), וחלקה האחר נלקח בדרך של משכנתא.
12
13 98. הוכח כי בני הזוג התכוונו לרכוש דירה ביחד, עבור שניהם, ורישום הזכויות נעשה בעת ההיא
14 ע"ש הנתבעת ואימה בגין הלוואת המשכנתא. הוכח כי המנוח הוא ששילם בפועל את תמורת
15 מחיצת הדירה ומעבר לכך, הוכח שהמנוח השתתף בהוצאות אחזקת הדירה והמחייה, בעת
16 שהנתבעת, ואימה שנתמכה בקצבת הביטוח הלאומי, שילמו את החזר המשכנתא החודשית.
17 השתתפותו בהוצאות, כפי שהובא, איפשרה לשלם את החזר המשכנתא, ופינתה מהכנסתן
18 החודשית לכך.
19 בהתאם, נערך הסכם הממון בין בני הזוג, אשר העלה את הדברים על הכתב ובמפורש, ובו
20 הוסכם על השיתוף של בני הזוג בדירת המגורים (חרף אופן הרישום).
21
22 99. ההשקעה הכספית של המנוח בדירה, בצירוף ההסכמות בהסכם הממון, עדות עוה"ד שערכה
23 את ההסכם, והראיות כמפורט לעיל, עומדים בתנאי הפסיקה, להוכחת שיתוף בדירת המגורים,
24 כשיתוף ספציפי מכח הדין הכללי, ובנטל הבאת דבר מה נוסף. כל אלה, מוכיחים שהמנוח
25 והנתבעת התכוונו כי הדירה תהא משותפת לשניהם בחלקים שווים.
26
27 100. הסכם הממון עליו חתמו בני הזוג, לא חריג את הדירה ממסת הנכסים המשותפת. נהפוך הוא,
28 ההסכם התייחס לדירת המגורים אותה רכשו במשותף, כמשותפת, וקבעו כי תחולק בין שניהם,
29 ובן הזוג יקבל מחצית הדירה, ככל ויסתיים הקשר ביניהם.
30
31 101. לסיכום, נמצא כי התובעים הרימו את הנטל הכבד המוטל עליהם, והוכיחו כי דירת המגורים
32 בה גרו בני הזוג, המנוח והנתבעת, את מחציתה מימן המנוח מכספיו בעת הרכישה, הינה נכס
33 שיש לאזנו בין בני הזוג, המנוח לנתבעת, נכס משותף לבני הזוג, על אף הרישום.
34 ניתן בזאת פסק דין הצהרתי, כי המנוח היה זכאי למחצית הזכויות בדירת המגורים.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

עתירה לדמי שימוש

- 1
2
3 102. התובעים (יורשי המנוח), עתרו לחייב את הנתבעת במחצית מדמי שימוש ראויים בגין השימוש
4 בחלקו בדירה, ממועד הפטירה.
5
6 103. הנתבעת שללה זכות זו, אולם **לחלופין** טענה, שככל שתחויב בתשלום דמי שימוש, הרי שיש
7 לפסוק אותם רק כעבור 9 חודשים מיום האיזון, בהתאם לכוונת בני הזוג בהסכם הממון, לפי
8 ס' 5ב שקבע 90 יום מהגשת תביעת גירושין והמתנה של 6 חודשים לפי ס' 6ד להסכם.
9
10 104. ס' 33 לחוק המקרקעין, קובע מתי חייב שותף במקרקעין שכר ראוי לשותפיו, בגין השימוש
11 בהם:
12 "שותף שהשתמש במקרקעין משותפים חייב ליתר השותפים לפי חלקיהם
13 במקרקעין, שכר ראוי בעד השימוש".
14
15 105. משנקבע לעיל, כי המנוח זכאי למחצית הזכויות בדירה, הרי שלאחר שהלך לעולמו, והנתבעת
16 עושה שימוש בדירה, זכותם של היורשים לקבל דמי שימוש ראוי עבור השימוש בחלקו.
17 משכך יש לבחון מהו הסכום לדמי שימוש ראויים בחלקו, ומאיזה מועד החבות לכך.
18
19 106. לצורך הערכת דמי השימוש הראויים, עבור מגורים בדירה, מונה מומחה ע"י בית המשפט,
20 שמאי מקרקעין.
21
22 107. בחוות דעת המומחה מיום 1.9.20 ("חוות הדעת"), העריך את דמי השימוש החודשיים בגין
23 הדירה, לאורך התקופה, בסכומים משתנים, בין 4,160 ₪ - 5,600 ₪ לחודש (3.9.15 - 3.9.19).
24
25 ("דמי שכירות החל מיום 3/9/15 : 4,160 ₪ לחודש. ... מיום 3/9/16 : 4,350 ₪ לחודש.
26 ... מיום 3/9/17 : 5,130 ₪ לחודש. ... מיום 3/9/18 : 5,250 ₪ לחודש. ... מיום 3/9/19 :
27 5,600 ₪ לחודש." ע' 6 לחוות הדעת, ס' 8).
28
29 108. הצדדים לא פנו למומחה בשאלות הבהרה, ולא ביקשו לזמנו לחקירה על חוות הדעת, כדי לנסות
30 ולסתור ההמלצות או חלקן. גם התובעים לא נחקרו על גובה דמי השימוש, וחוות דעת המומחה
31 לא נסתרה.
32
33 109. התובעים הגישו תחשיב בהתאם לחוות דעת המומחה (בקשה 28), לסכום מחצית דמי השימוש
34 הראויים, מחודש 9/2015 – ועד לחודש 9/2021, העומד על סך 180,540 ₪.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

- 1
2 הנתבעת לא חלקה על החישוב החשבונאי שנערך בהתאם לחוות הדעת, (מבלי לוותר על
3 התנגדותה לחיוב עצמו), ובהסכמת הצדדים התובעים השלימו את האגרה.
4
5 110. אשר למועד ממנו יחל החיוב בדמי השימוש, מפנה הנתבעת לס' 5 להסכם הממון הקובע פרק
6 זמן של 90 יום לאיזון המשאבים, ולס' 76.
7
8 111. אלא שלא ניתן לקבל פרשנות זו להסכם הממון, שכן ס' 5 להסכם זה, מכיל מספר סעיפי משנה,
9 וקבע זכות לאיזון משאבים בעוד מקרים, ביניהם ס' 5א:
10
11 "5.א. במקרים הקבועים בחוק."
12
13 החוק בס' 5א הינו חוק יחסי ממון, הקובע כי איזון משאבים ייערך גם בעת פקיעת הנישואין
14 בגין פטירה.
15 במקרה זה, של אירוע פטירה, לא הוחרג לוח הזמנים לאיזון המשאבים, לא בחוק יחסי ממון,
16 ולא בהסכם הממון שערכו הצדדים. על כן אין צורך בהמתנה של 90 יום.
17
18 112. כך גם לא ניתן לקבל הפרשנות לעניין ס' 76 להסכם, כדחית מועד תחילת החיוב:
19
20 "6.ד בת הזוג מתחייבת להעביר לידי בן הזוג את הסכום המפורט בסעיף 6 ב' לעיל
21 כאשר תשיג את הסכום הנדרש תוצאה באמצעות מכירת הדירה או מכל מקור אחר
22 לפי בחירתה של בת הזוג אך לא מאוחר מ 6 חודשים מיום דרישה של בן הזוג ובכפוף
23 לסעיף 5 ב' לעיל."
24
25 מקריאת הסעיף כפשוטו עולה כי הוא קובע שמועד ביצוע התשלום בפועל, יכול להידחות עד 6
26 חודשים. אולם, הוא איננו פוטר מעצם התשלום, או החיוב בו, למשך 6 חודשים אלה.
27
28 113. נדחית טענת הנתבעת לשיהוי בהגשת התביעה, שכן הצדדים התדיינו זמן ניכר בעניין עזבון
29 המנוח, בהתנגדות לקיום הצוואה המאוחרת ובקשה לקיום הצוואה המוקדמת, ועד למתן פסק
30 הדין בו נדחתה התנגדות הנתבעת וקוימה הצוואה ביום 23.3.2020.
31
32
33

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

114. לסיכום עתירה זו, נקבע כי הנתבעת תשלם לתובעים (יורשי המנוח), **מחצית משווי דמי שימוש**
2 **ראויים לחודש**, לדירת המגורים, בגין השימוש שעושה בחלקו, מפטירת המנוח ביום 2015. _._.
3 על כן ובהתאם לתחשיב שהוצג, הנתבעת תשלם לידי התובעים, מחצית דמי שימוש ראויים
4 בסך **180,540 ₪**. הסכום ישא הפרשי הצמדה וריבית מפסק הדין ועד לפירעון.
5
115. שכ"ט המומחה (שמאי המקרקעין) הוטל על התובעים בעת המינני, ונקבע כי חיוב סופי יהא
6 בפסק הדין. נוכח שנקבע לעיל, נמצא לחייב בשכ"ט את שני הצדדים בחלקים שווים.
7 הנתבעת תשיב לתובעים מחצית שכ"ט המומחה בו נשא.
8
116. התובעים זנחו בסיכומים מטעמם, את העתירה לפירוק השיתוף בדירה (למעט אזכור אחד
9 למונח זה בהקשר של תשלום דמי השימוש, שאין די בו). על כן לא ייפסק סעד שזנחו.
10
11 יש לצפות כי הצדדים ישכילו, בשלב זה ועם מתן פסק הדין, לנהוג בהתאם לקביעות בו, ולסיים
12 כל שנותר ביניהם, ללא צורך בהליכים נוספים.
13
14
15
16 **השבת כספים**
17
117. התובעים עתרו להשיב לעיזבון המנוח 27,500 ₪, שהנתבעת משכה מחשבונו לאחר הפטירה.
18 הנתבעת טענה תחילה (בכתב ההגנה), שזו זכותה מכח הנישואים, ובסיכומים כתבה שעשתה
19 זאת מבלבול.
20
21
118. הוכח כי בלילה בו נפטר המנוח, ובימים שלאחר מכן, הנתבעת משכה מחשבונו של המנוח,
22 באמצעות כרטיס הכספומט, סכומי כסף במזומן, בסך מצטבר של 27,500 ₪.
23
24 הוצג תדפיס חשבון בנק של המנוח (נספח ז לכתב התביעה), ומעיון בו עולה כי ביום 3.9.15, יום
25 פטירתו של המנוח, בוצעו מספר פעולות משיכת כספים במזומן מכספומט: 2,500 ₪, 2,000 ₪,
26 2,000 ₪, 2,000 ₪.
27 למחרת הפטירה, ביום 4.9.15, בוצעו פעולות משיכת הכספים הבאות: 4,000 ₪, 2,000 ₪;
28 ביום 6.9.15, נמשכו כספי המזומן בשתי פעולות נפרדות: 6,000 ₪, 6,000 ₪;
29 וביום 7.9.15, נמשך סך של 1,000 ₪. וביחד נמשכו בסך הכל מחשבונו – **27,500 ₪**.
30
31
119. בעדותה נשאלה על כך הנתבעת, ואישרה כי משכה את הסכומים (ע' 38, ש' 27-10). מוכנה
32 להשיבם (שם, ש' 29-28), וכך גם כתבה בסיכומים.
33
34

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 18-10-29634 פלוני ואח' נ' פלוני ואח'

1. כספים שנמשכו מחשבון הבנק של המנוח ממועד פטירתו, מהווים חלק מעזבונו של המנוח.
משנקבעו התובעים כיורשיו של המנוח, בהתאם לצוואתו שקוימה, זכאים הם לעזבונו.
משכך הריני מורה, כי הנתבעת תשיב לידי התובעים, את כספי עיזבון המנוח בסך של 27,500 ₪, כשהם נושאים הפרשי הצמדה וריבית כדין, מיום 7.9.15 ועד לתשלום בפועל.

סיכום

122. בהתאם למפורט לעיל נקבע כדלקמן:
1. ניתן פסק דין הצהרתי הקובע כי המנוח זכאי להרשם כבעלים של מחצית מהזכויות בדירה.
 2. הנתבעת תשלם לתובעים מחצית דמי שימוש ראויים, בסך 180,540 ₪, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מפסק הדין ועד לפירעון, ומחצית משכ"ט המומחה (שמאי המקרקעין).
 3. הנתבעת תשיב לידי התובעים, את כספי עיזבון המנוח בסך של 27,500 ₪, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין, מיום 7.9.15, ועד לפירעון.
123. הנתבעת תשלם לתובעים הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך 25,000 ₪. סכום שלא ישולם במועד יישא הפרשי הצמדה וריבית עד למועד הפירעון בפועל.
124. המזכירות - תמציא פסק הדין לצדדים.
- ניתן לפרסום ללא שמות וללא פרטים מזהים של הצדדים.
- ניתן היום, כ"ג תשרי תשפ"ב, 29 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.

אילת גולן – תבורי, שופטת.